

ruimtelijke
denkers
wissing

1 juni 2021

Masterplan Centrum Baarle

Openbare ruimte

Colofon

Opdrachtgever:

Gemeente Baarle-Nassau
Gemeente Baarle-Hertog

In samenwerking met:

Belverde tuin en landschap

Documentnaam:

1012-Centrum Baarle Hertog-Nassau-Masterplan openbare ruimte

Wijzigingsdatum:

1 juni 2021

Wissing B.V.

Middenbaan 108, 2991 CT, Barendrecht
Postbus 37, 2990 AA, Barendrecht

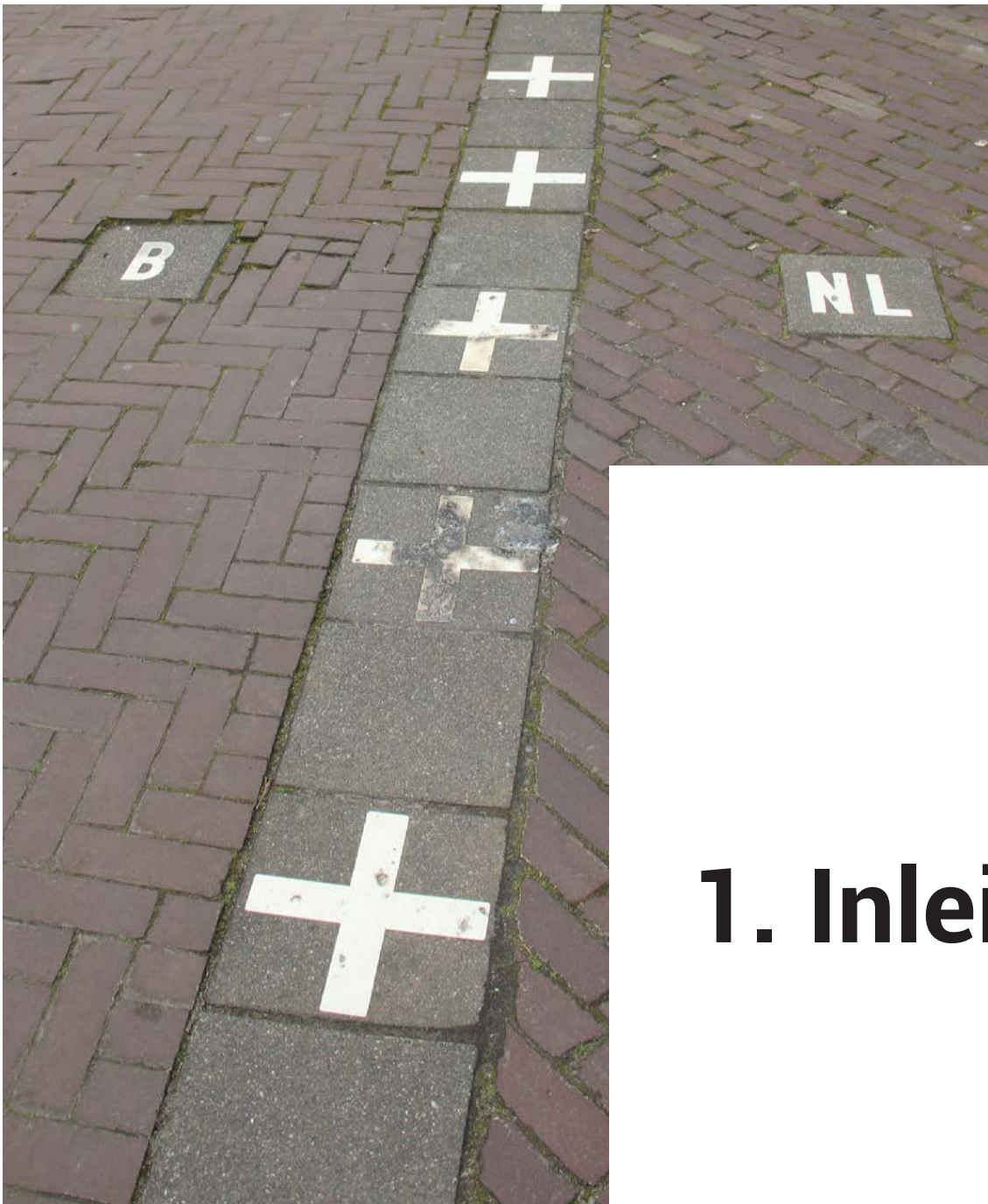
T + 31 (0)180 61 31 44
www.wissing.nl

Inhoud

1. Inleiding	6
Aanleiding	7
Opgave	7
Participatie	7
Leeswijzer	7
2. Ruimtelijke verkenning	8
Enclaves	9
Verkeersstromen	10
Aanhechting met de omgeving per fiets	11
Toegang en routing	12
Bronpunten	13
Positie van de bebouwing in relatie tot de openbare ruimte	14

3. Visie	16	5. Materialisatie & vergroening	54
Baarle is...	17	Bestrating	55
Visie: Baarle heeft...	18	Straatmeubilair	57
Vertaling van visie tot Masterplan	19	Uitstallingen en terrassen	59
Overzicht van ingrepen	20	Algemene vergroening	60
Hiërarchie van de openbare ruimte	22	Bouwstenen voor vergroening	63
Masterplan	24		
4. Deeluitwerkingen	26	Bronnenlijst	66
Hoofdcentrum	27		
Nevencentrum	42		
Ontsluitingswegen dorp en parkeren	46		

1. Inleiding

Aanleiding

Op 7 september 2019 is de Randweg Baarle feestelijk geopend. Dit betekent dat de verkeersstromen door het centrum van Baarle drastisch zijn gewijzigd. Dit biedt een geweldige kans om de openbare ruimte anders in te richten. Enerzijds om de kwaliteitsbeleving van het centrum te verhogen (zowel voor eigen inwoners en ondernemers, als voor toeristen). Anderzijds is hierdoor een verkeersveiliger inrichting te realiseren. Daarbij is de openbare ruimte in het centrum aan vernieuwing toe. De inrichting is niet meer aantrekkelijk en door het vele vrachtverkeer vaak ook kapot gereden. Sommige wegen zijn op dit moment of op korte termijn aan het einde van hun technische levensduur.

Opgave

De gemeenten gaan de komende jaren dus een groot gebied herinrichten. Daarbij willen de gemeenten niet de huidige inrichting simpelweg opnieuw aanleggen. Door uniforme uitgangspunten voor de inrichting van de openbare ruimte vast te leggen willen de gemeenten de stedenbouwkundige structuur in ruimtelijke inrichting versterken. Dit is wat we gedaan hebben in dit Masterplan Centrum Baarle:

Het Masterplan is een overkoepelend en door stakeholders gedragen Masterplan voor de openbare ruimte, met aandacht voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en beeldkwaliteit. De realisatie van het Masterplan moet leiden tot een bruisend en herkenbaar centrum van Baarle.

De drie toegangswegen zijn onderdeel van de opgave, omdat zij de entree van het dorp zijn en deels aan herinrichting toe zijn.

Participatie

Om te komen tot een goed Masterplan voor het centrum van Baarle was een belangrijk onderdeel de 'stakeholders' en inwoners intensief te betrekken in het totstandkomingsproces.

Door middel van een interactief proces met stakeholders en inwoners willen we een zo goed mogelijk resultaat bereiken door gebruik te maken van hun kennis (verstand), kunde (ervaring) en netwerken en ze mee te nemen in de afwegingen die gedurende het proces worden gemaakt.

Omdat het om het centrum van het dorp gaat, waar alle inwoners gebruik van maken en vele ondernemers onderdeel van uitmaken, wilden we weten welke wensen, ideeën en aandachtspunten inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere stakeholders hebben.

Bij de start van het proces hebben we daarom verschillende sessies gehouden:

- Vakbeurs met alle betrokken disciplines binnen de gemeenten;
- Interviews met drie zogenaamde influentials, een winkelier, een horeca-ondernemer en een bekende Baarlenaar;
- Werksessie College;
- Werksessie Raadscommissie;
- Ronde tafelgesprekken met (maatschappelijke) organisaties die betrokken zijn bij het centrum;
- Ondernemersavond in de sporthal;
- Bewonersavond in de sporthal;
- Online bijeenkomst voor de inwoners van Baarle-Hertog.

Alle ingebrachte informatie en ideeën hebben we verwerkt tot een concept Masterplan dat we wederom met de stakeholders en inwoners hebben besproken in interactieve

online bijeenkomsten. Vanwege de coronamaatregelen was het helaas niet mogelijk om fysiek bij elkaar te komen, maar ook tijdens deze online bijeenkomsten konden we op een goede manier in gesprek gaan met organisaties, ondernemers, inwoners en de raadscommissie.

Bij de verdere uitwerking van de verschillende deelplannen zal participatie plaatsvinden met de directe omwonenden.

Leeswijzer

In dit Masterplan worden in de verschillende hoofdstukken de voorstellen voor de transformatie van het centrum van Baarle voor de middellange en lange termijn toegelicht.

Als eerste lichten we de ruimtelijke verkenning toe waarmee we zijn gestart. De participatie heeft hier een grote rol in gespeeld.

Daarna komt de visie in hoofdlijnen aan bod, waarin we beschrijven wat het overall concept is voor de herinrichting van het centrum.

In de volgende hoofdstukken bespreken we de ideeën voor een aantal specifieke locaties in Baarle of per onderdeel, zoals de grens en vergroening.

2. Ruimtelijke verkenning

Enclaves

Baarle is een uniek dorp: 30 enclaves binnen 1 dorp, 22 Belgische enclaves en 8 Nederlandse enclaves.

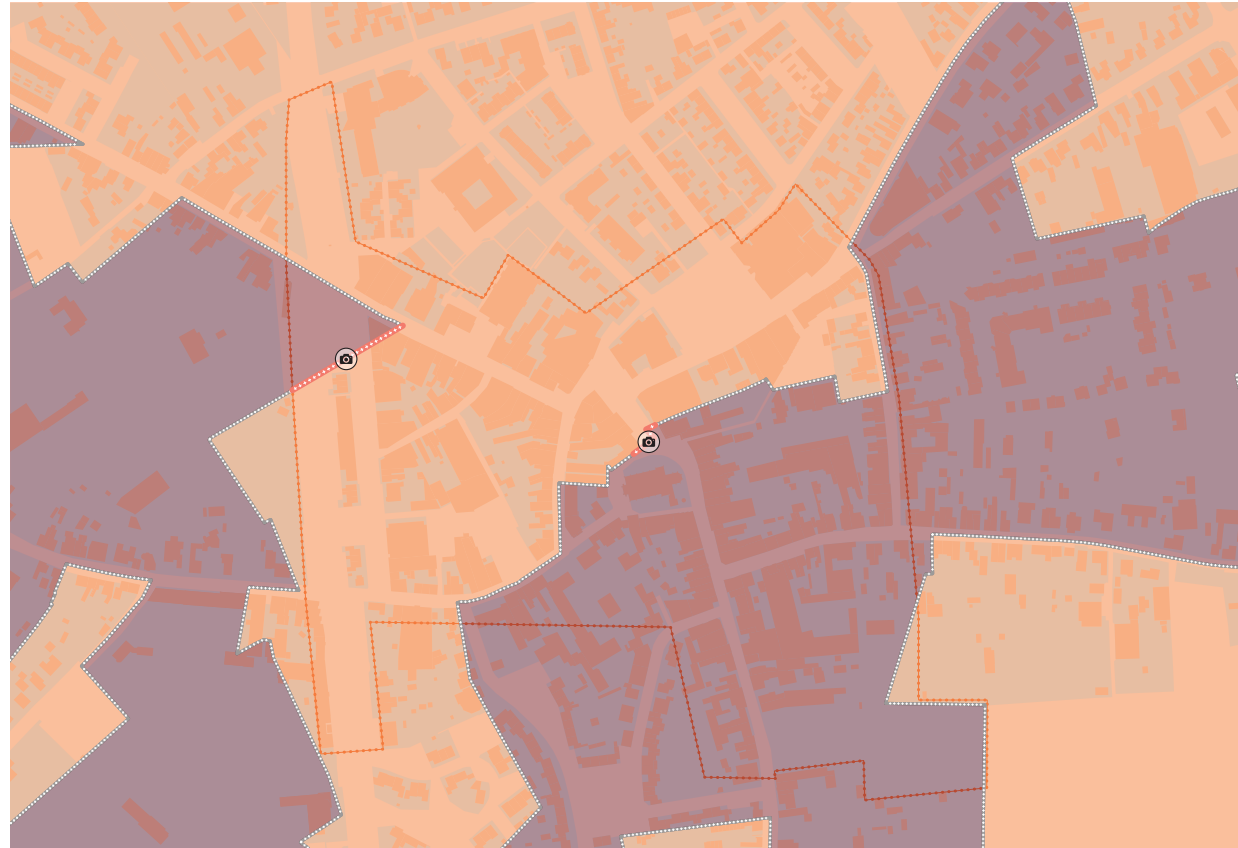
De grens loopt in Baarle dwars door wegen, huizen en tuinen. In de bebouwde kom van Baarle worden de enclavegrenzen in de huidige situatie overal zichtbaar gemaakt met behulp van speciale trottoirtegels en aluminium plaatjes in het wegdek. Zo is overal in de openbare ruimte te zien waar de grens loopt. Ook op de gebouwen is aangegeven of een woning of gebouw zich in België of Nederland bevindt.

Deze unieke situatie is hét belangrijkste karakteristiek van Baarle. Dit hebben we ook vanuit de participatie meegekregen, zowel organisaties, ondernemers als inwoners hebben aangegeven dat dit belangrijk is voor het dorp en daarmee ook voor de inrichting van de openbare ruimte.

Bij de herinrichting van het centrum is het daarom belangrijk om de grens goed zichtbaar te houden in de openbare ruimte en plaatselijk de enclavesituatie te verduidelijken als integraal onderdeel van het ontwerp van de openbare ruimte.

De grens doorsnijdt op veel plekken het centrum. Er zijn 2 plekken die extra bijzonder zijn. Als eerste de grens dwars over de Singel, omdat deze centraal in het hart van Baarle is gelegen en daarmee veel toeristen trekt. Deze grens is in de huidige situatie ook al verbijzonderd met afwijkende materialisering en een plaquette in het trottoir. Ten tweede de grens over de Loswal en de Stationsstraat, omdat deze ook deels door een winkelpand loopt en veel toeristen hier hun bezoek aan Baarle beginnen.

Ook het plan om het nieuwe cultuurcentrum Baarle in het verlengde van deze grens te plaatsen, maakt deze grens in de toekomst des te interessanter.

Verkeersstromen

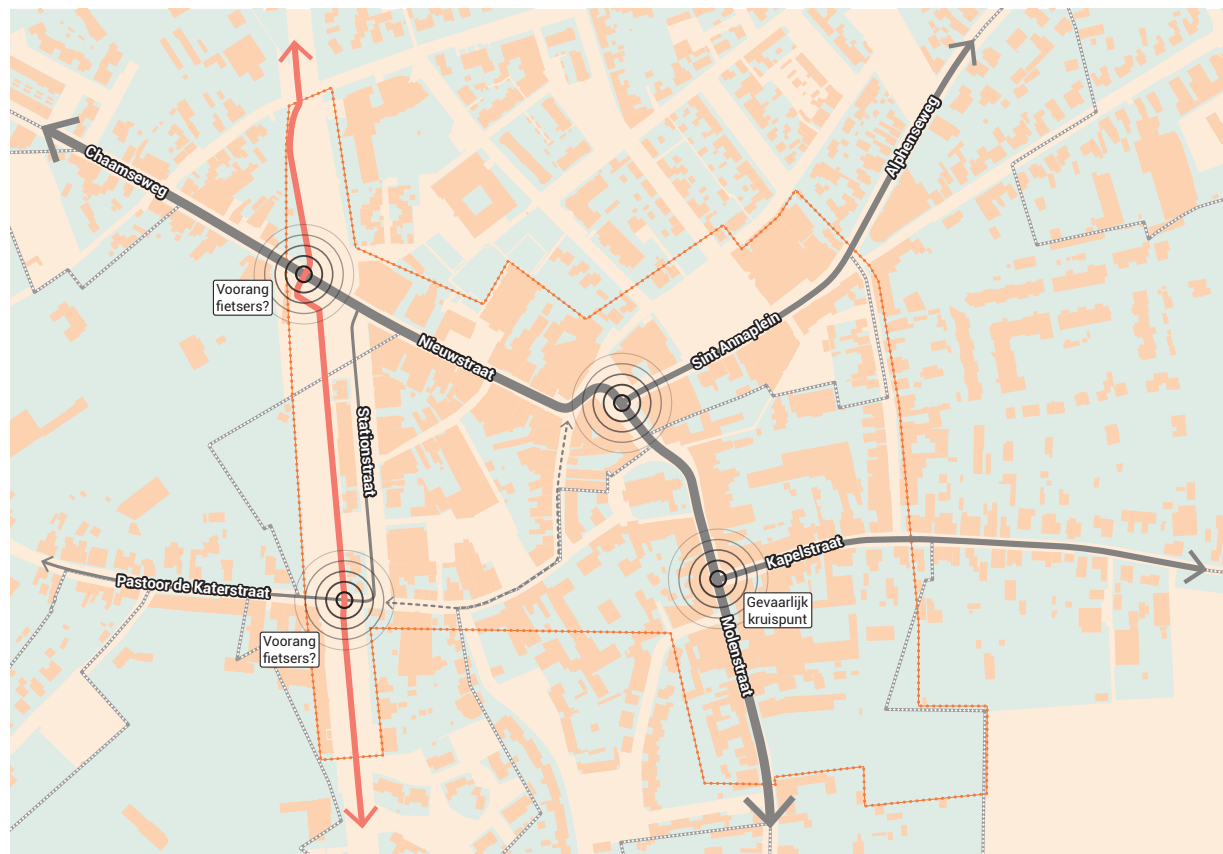
Het dorp Baarle kent drie belangrijke toegangswegen: Bredaseweg/Hoogbraak/Chaamseweg, Alphenseweg en Turnhoutseweg/Molenstraat. Deze drie straten komen samen op de Singel.

De routes Bredaseweg/Hoogbraak/Chaamseweg/Nieuwstraat - Turnhoutseweg/Molenstraat - Alphenseweg/Sint Annaplein waren tot voor kort onderdeel van het provinciale autowegennetwerk. Door het realiseren van de randweg is de hoeveelheid doorgaand verkeer door het dorp aanzienlijk afgenomen. Uit de gesprekken tijdens de participatie blijkt dat vooral doorgaand vrachtverkeer nog steeds voor veel overlast zorgt. In het concept Mobiliteitsplan Baarle 2021 d.d. 26 maart is opgenomen dat er een verbod komt voor doorgaand vrachtverkeer door het centrum en inmiddels is er een verkeersbesluit genomen om vrachtverkeer zonder aantoonbare bestemming te weren in de kom. Dit zorgt ervoor dat er ruimte ontstaat, zowel fysiek als in gebruik, voor herinrichting van het centrum. Het centrum blijft bereikbaar voor de auto, maar het krijgt een veel minder prominente rol in het gebruik van de openbare ruimte.

Uit de participatie zijn verschillende plekken in het dorp aangewezen die als verkeersonveilig worden ervaren.

De twee autokruisingen Molenstraat - Kapelstraat en Sint Annaplein - Singel zijn hierbij het meest genoemd. Verkeersveiligheid zal bij deze straten daarom extra aandacht krijgen.

Het doorgaand landbouwverkeer blijft deels door het centrum gaan en hiermee wordt rekening gehouden bij de herinrichting.

Het Bels Lijntje is een bijzondere fietsroute die dwars door het centrum van Baarle gaat. Deze doorgaande fietsroute kruist op twee punten in het centrum autowegen. De fietsroute heeft op dit moment geen voorrang. In de toekomstvisie Bels Lijntje d.d. maart 2019 wordt de ambitie uitgesproken om de fietsroute voorrang te geven op de auto.

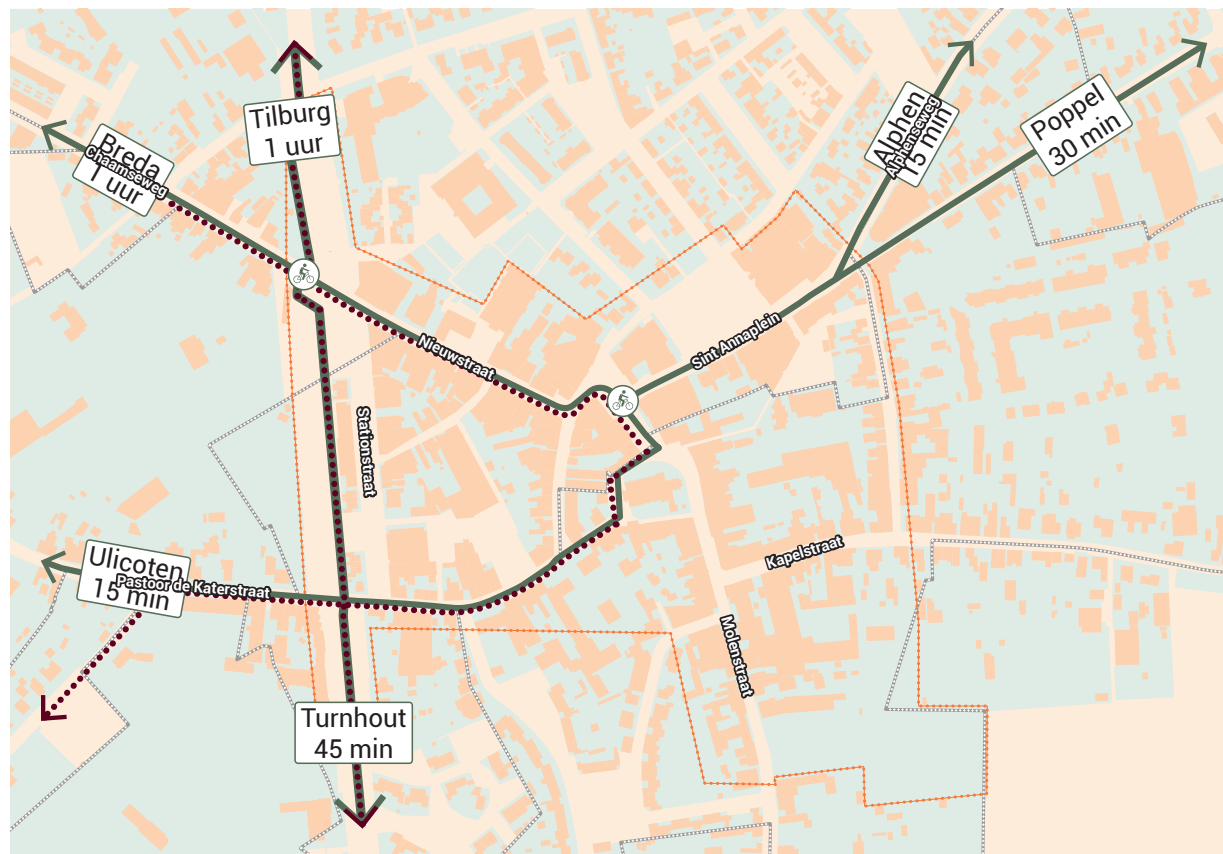
Aanhechting met de omgeving per fiets

Zoals eerder aangegeven loopt er dwars door Baarle een bijzondere fietsroute, het Bels Lijntje. Het Bels Lijntje was een spoorlijn tussen Tilburg en Turnhout en dit tracé vormde het Nederlandse deel van Spoorlijn 29. Sinds 1990 is het Bels Lijntje een fietspad.

Het Bels Lijntje maakt onderdeel uit van een regionaal fietsnetwerk. Dit uitgebreide netwerk van fietsroutes waar Baarle onderdeel van uitmaakt is een belangrijke toeristische 'attractie'. Het landelijk gebied rondom Baarle wordt veel bezocht door fietsende toeristen, die dan ook vaak Baarle bezoeken. De bereikbaarheid van het dorp met de fiets is uitgebreid vanuit verschillende richtingen. Maar naast het Bels Lijntje zijn er door het centrum van Baarle geen andere vrijliggende fietspaden. Langs de voormalige provinciale wegen, buiten het centrum, en richting naar Ulicoten en langs de Oordeelsestraat zijn er ook vrijliggende fietspaden. De aansluiting van de fietsroutes uit de omgeving op het dorp is belangrijk om goed bereikbaar te zijn en te blijven voor de toeristen.

Het Bels Lijntje maakt aan de noordzijde van de Loswal een slinger om de weg recht over te steken, maar deze situatie zorgt in de openbare ruimte voor een hele onrustige situatie met veel ongebruikte hoeken en een onlogische routing voor de fietser.

De verkeersonveiligheid in het centrum voor fietsers is een veel genoemd punt tijdens de participatiebijeenkomsten. Er is geen ruimte in het centrum voor meer vrijliggende fietspaden zoals Bels Lijntje, weliswaar krijgt met de nieuwe inrichting de fiets een prominentere plek in het centrum om de toegankelijkheid voor de fietsers (toeristen) te waarborgen.

Toegang en routing

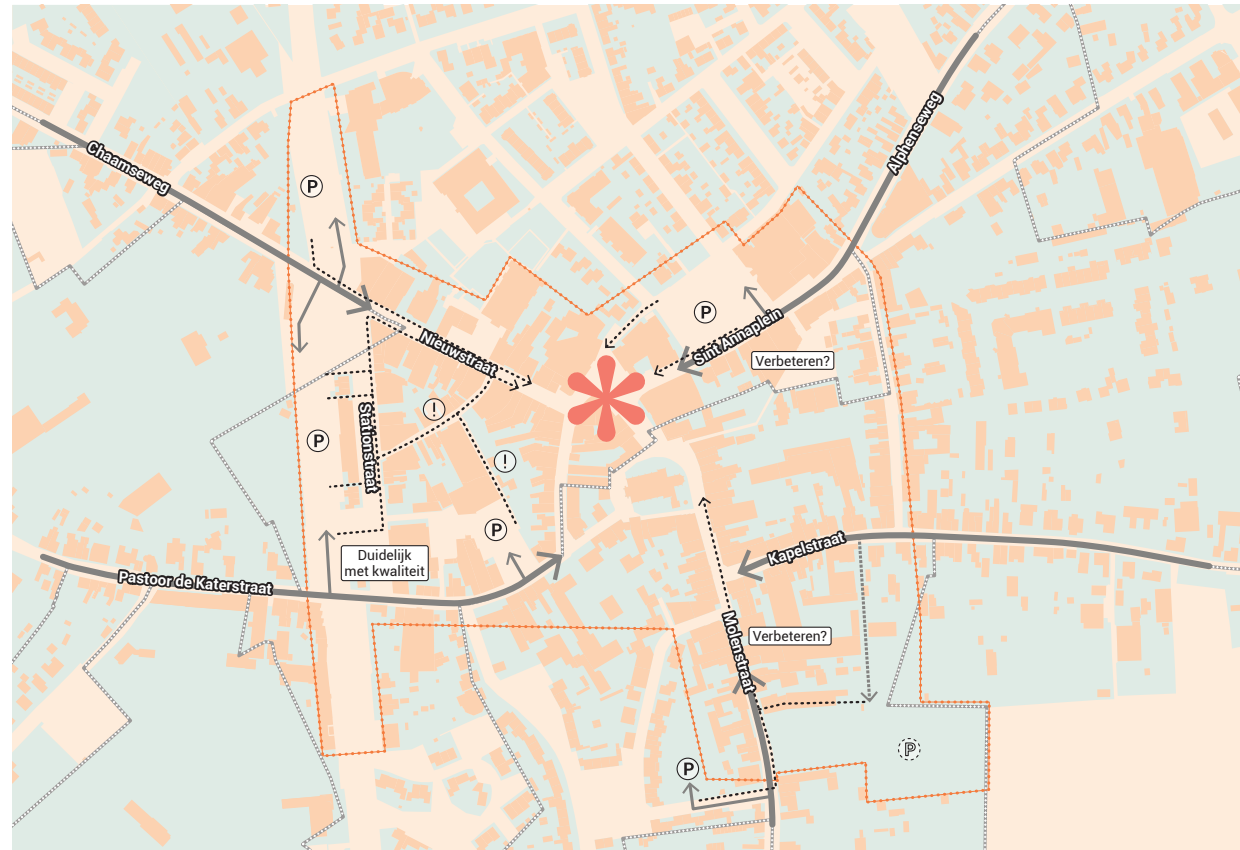
Zowel voor de auto als voor de fiets is Baarle van meerdere kanten goed te bereiken. Er zijn drie hoofdontsluitingsroutes Bredaseweg/Hoogbraak/Chaamseweg vanuit noordwest, Alphenseweg vanuit noordoost en Turnhoutseweg/Molenstraat vanaf zuid. Twee secundaire ontsluitingen zorgen voor de ontsluiting op de lagere schaal, de Kapelstraat en Oordeelsestraat vanuit het oosten en de Pastoor de Katerstraat en Molenbaan vanuit het westen.

Vanuit alle toegangswegen zijn verschillende parkeerplaatsen goed bereikbaar. Binnen enkele jaren wordt de Oostelijke parking op Belgisch grondgebied gerealiseerd die ervoor zorgt dat ook deze zijde een goede parkeervoorziening heeft.

Vanuit de parkeerplaatsen zijn er langs de hoofdwegen, maar ook via een aantal steegjes of smalle straten verschillende routes naar het hart van Baarle. De ruimte voor de voetganger is variabel en niet overal comfortabel. Ook ontbreekt het soms aan goede en logische verbindingen. Ook de uitstraling van vooral de smallere straten en stegen is niet overal even aantrekkelijk.

De slechte kwaliteit van de openbare ruimte voor voetgangers is tijdens de participatie veelvuldig aan bod gekomen.

Voor de herinrichting van het centrum is een logische, aantrekkelijke en kwalitatieve routing het uitgangspunt.

Bronpunten

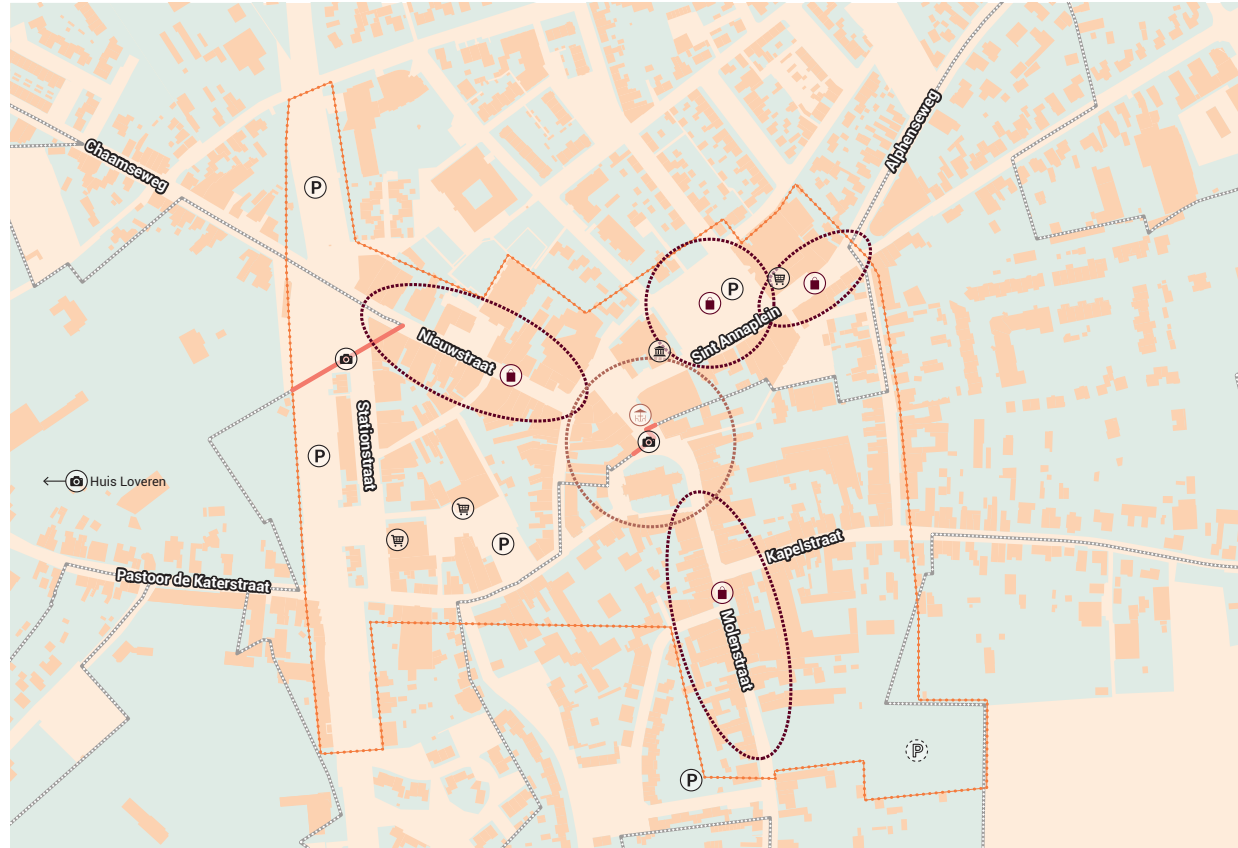
Bij de herinrichting van een centrum is het belangrijk om de bronpunten in beeld te brengen. Bronpunten zijn de punten waar bezoekers (inwoners en toeristen) starten en 'eindigen'. Deze plekken worden daardoor veel bezocht.

De parkeerplaatsen zijn voor veel bezoekers het startpunt. Daarnaast zijn de supermarkten binnen een centrum belangrijke bronpunten vanwege het grote aantal bezoekers, met daarop aansluitend de andere winkelgebieden, zoals de Nieuwstraat, Molenstraat en Sint Annaplein.

Naast deze 'standaard' bronpunten hebben we voor Baarle nog twee hele unieke bronpunten gedefinieerd, de grensaanduidingen op de Singel en op de Loswal/Stationsstraat.

De verschillende bronpunten maken clusters die belangrijke gebieden in het centrum definiëren.

Aanvullend op de bronpunten in het centrum is Loveren 19 genoemd, het huis met de twee huisnummers. Dit is voor het toerisme een belangrijk bronpunt, maar valt buiten het plangebied van dit Masterplan.

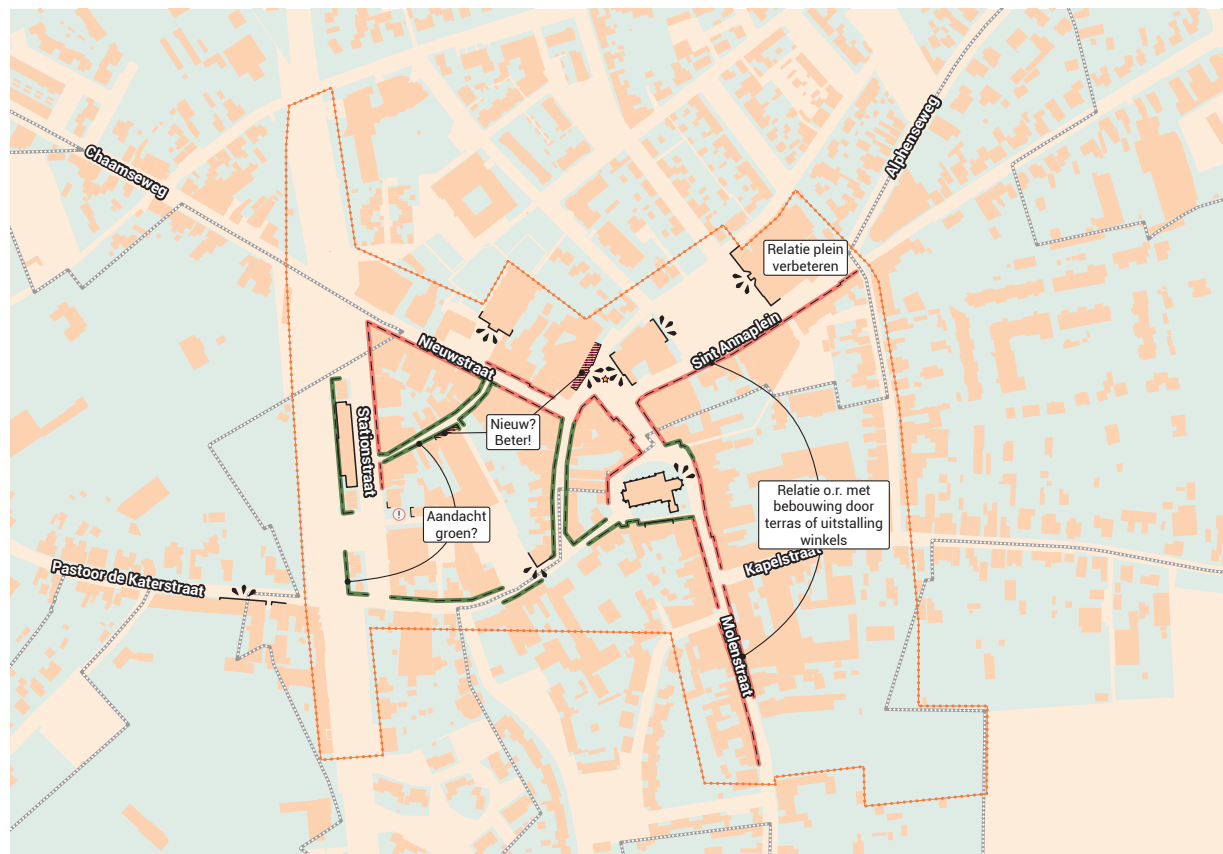
Positie van de bebouwing in relatie tot de openbare ruimte

Dit Masterplan richt zich op de herinrichting van de openbare ruimte en dus niet op de gebouwen, maar het raakvlak van de gebouwen aan de openbare ruimte is wel degelijk van invloed en daarom ook onderdeel van de inventarisatie. De gebouwen hebben in meer of mindere mate een directe relatie met de openbare ruimte en de invulling hiervan heeft grote invloed op het beeld in de straat.

De winkels en horeca hebben een directe relatie met de openbare ruimte (rode lijn) door terrassen en bijvoorbeeld uitstallingen tegen de gevel. Deze inrichting zorgt voor beleving, maar mag het gebruik van de openbare ruimte niet hinderen. Bij de herinrichting van de openbare ruimte zullen hier goede afspraken over moeten worden gemaakt om de ruimte voor voetgangers in stand te houden en waar mogelijk de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken.

Daarnaast bevinden zich in het centrum diverse kleinere straten waar de relatie met de gebouwen heel anders is, omdat het hier gaat om woningen of achterkanten. Hierdoor is er geen directe relatie met de openbare ruimte (groene lijn) en dit vraagt dan ook om een andere overgang, bijvoorbeeld door de toevoeging van groen (groene gevels en geveltuintjes).

Maar naast de overgang gebouw - openbare ruimte, zijn er ook een aantal gebouwen die een prominente rol spelen in de beleving van de openbare ruimte, vanwege hun prominente ligging of bijzondere uitstraling. Deze promi-

nente gebouwen, zoals de beide kerken en (voormalige) gemeentehuizen, moeten gewaardeerd worden en bij de herinrichting kan deze positie verder worden versterkt.

Maar er is nog een aantal gebouwen die door hun magere beeldkwaliteit een negatieve invloed hebben op het straatbeeld. Toekomstige transformatie van deze panden kan van grote waarde zijn. Het belangrijkste voorbeeld hiervan is het Rabobankgebouw, deze is tijdens de participatie veelvuldig genoemd als ongepast en kans voor

transformatie. Het gebouw zou volgens de participanten vervangen moeten worden door een meer passend gebouw voor het centrum.

Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand-kerk

Linksboven: Heemhuis
Rechtsboven: St. Remigiuskerk ('De Belse kerk')
Onder: Gemeentehuis Baarle Nassau

3. Visie

Baarle is...

Een dorp met geschiedenis

In de twaalfde eeuw was het gebied moerasgebied. In 1198 gaf Hendrik I, hertog van Brabant, een deel van het land over aan Godfried van Schoten, de heer van Breda. Hendrik behield de gronden die hem huur betaalden. Het gebied dat Hendrik bewaarde, maakt nu deel uit van België. Het gebied dat aan Godfried werd gegeven, bevindt zich nu in Nederland. De titel "Heer van Breda" is nu in handen van Willem-Alexander, koning van Nederland. De titel "Hertog van Brabant" is nu een hoffelijkheidstitel van de erfgenaam van de Belgische troon.

Uitgangspunt Masterplan

Deze geschiedenis uit zich niet alleen in de bebouwing, maar ook in een kwalitatieve openbare inrichting. Via smalle steegjes, groene winkelstraten en een gezellig dorpsplein kunnen voetgangers en fietsers zich comfortabel door het centrum heen bewegen.

Een toeristische hotspot

Baarle is een dorp waarvan het grondgebied is opgedeeld in een lappendeken van Belgische en Nederlandse territoria. Het Belgische deel omvat 22 enclaves op Nederlands grondgebied. De enclaves omringen op hun beurt zeven Nederlandse gebieden. Het Belgisch grondgebied omgeeft ook een achtste Nederlands gebied bij Ginhoven. Daarbij heeft Baarle ook een quadripunt (twee grenzen die elkaar kruisen dus met een kruising van landen) dat wordt gedeeld door twee van de enclaves, dus extra bijzonder hier met twee in plaats van vier landen.

Uitgangspunt Masterplan

Deze bijzondere enclavesituatie zorgt ervoor dat Baarle een geliefde plek is voor toeristen. De grens is duidelijk waarneembaar en geeft het dorp een bijzondere identiteit. Met name bij de Loswal en op de Singel/Kerkplein zorgt dit voor veel bezoek. Hier kunnen mensen goed met de grens op de foto.

Visie: Baarle heeft...

Allure

Overzichtelijke straten en pleinen ingericht met hoogwaardige materialen en een optimale vergroening maken Baarle een dorp met allure. Door middel van fietsstraten en shared space (gezamenlijke ruimte gedeeld door verschillende soorten gebruikers) met een rustige inrichting voelt de automobilist zich te gast. Dit zorgt ervoor dat het centrum van Baarle een veilige en prettige plek voor zowel bewoners als bezoekers is om te verblijven.

Kwalitatieve voorzieningen

Baarle kent een grote hoeveelheid aan kwalitatieve voorzieningen. De Nieuwstraat, Molenstraat en het Sint Annaplein zijn populaire winkelstraten. Deze winkelstraten worden met elkaar verbonden door middel van het centrale dorpsplein, bestaande uit de Singel en het Kerkplein. Hier kan men op één van de vele terrassen van een drankje of hapje genieten. En om even te ontspannen is er op het Sint Annaplein een fijn parkplein waar kinderen kunnen spelen, inwoners elkaar kunnen ontmoeten en er kan worden gerust tijdens een enclavewandeling.

Baarle is niet alleen een fijn dorp om te wonen, maar ook een geliefde plaats voor bezoekers, die met een mooie herinnering en een goed gevoel vertrekken na een leuke middag in Baarle.

© Nanda Sluijsmans

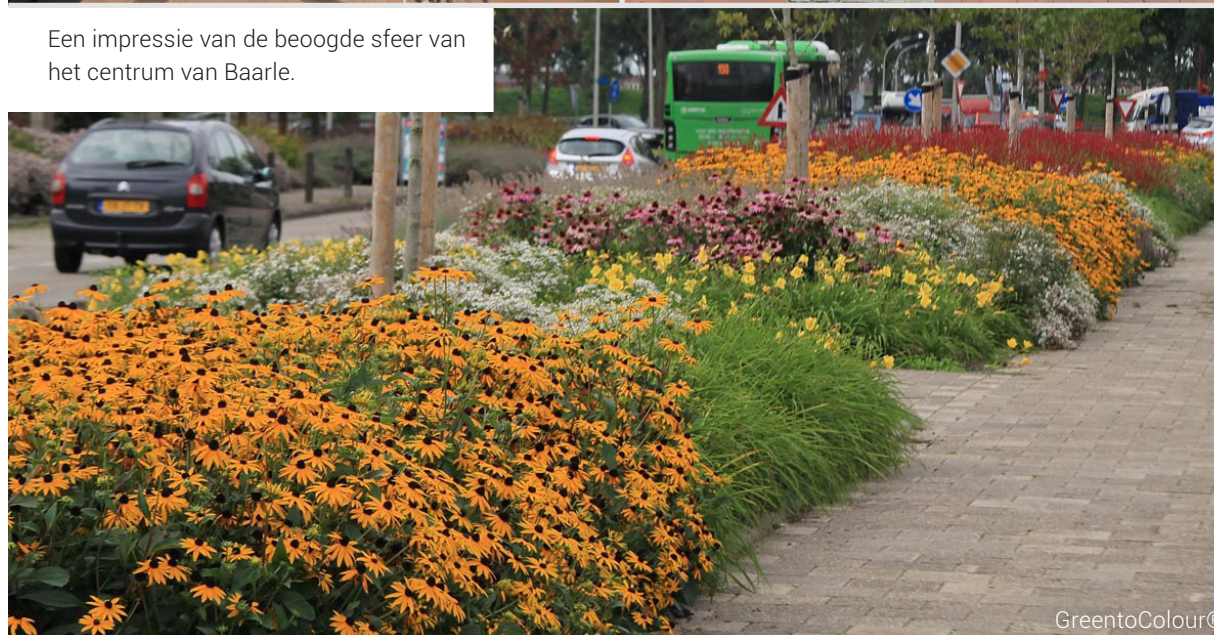

© OKRA landschapsarchitecten bv

© Nanda Sluijsmans

Een impressie van de beoogde sfeer van het centrum van Baarle.

GreentoColour®

Vertaling van visie tot Masterplan

Rustig en duidelijk ingerichte openbare ruimte en eenheid in de inrichting in heel het centrum

Door in heel Baarle dezelfde inrichtingsprincipes en -elementen toe te passen ontstaat er meer eenheid in de uitstraling van de openbare ruimte. Hiermee ontstaat er een overzichtelijk en beter navigeerbaar centrum.

De straten krijgen een heldere inrichting met zoveel mogelijk ruimte voor voetgangers, groen en verblijven/terrassen. Door het gebruik van een beperkt aantal verschillende materialen ontstaat de gewenste eenheid. Waar nodig kan dan een verbijzondering in materialisatie ingezet worden, maar de basis is eenduidig.

Door deze rust en eenheid wordt de markering van de grens prominenter

De belangrijkste verbijzondering is natuurlijk de grensaanduiding. Door de eenheid in de basis van de inrichting komt automatisch de grens prominenter in beeld. De markering van de grens kan daarmee ook een rustig ontwerp krijgen, passend bij de totale sfeer van de openbare ruimte, met een duidelijk herkenbare materialisering en vormgeving.

Dorps met allure

De inrichting blijft ingetogen waardoor het past bij het karakter van een dorp. Hoogwaardig materiaalgebruik en oog voor detail maken de inrichting chic en geeft Baarle weer de oorspronkelijke allure. De sfeer die we inzetten bij de herinrichting is daarmee 'Dorps met allure'.

Restruimte wordt gebruikt voor groen

Een groenere openbare ruimte is een gezondere openbare ruimte. Hiervoor wordt een vergroeningsstrategie opgesteld waarbij restruimtes in de openbare ruimte worden ingevuld met kwalitatief groen. Ook binnen deze vergroening wordt gestreefd naar eenheid waarbij het groen de ruimte ondersteunt.

Deze vergroening speelt in op belangrijke thema's voor de openbare ruimte; verduurzaming, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Hittestress en wateroverlast komen steeds meer voor en het toevoegen van groen levert een grote bijdrage aan het verminderen van deze problemen.

Is er verschil tussen Nassau en Hertog gewenst?

De participatie in de afgelopen maanden heeft een verschil van mening en ideeën opgeleverd. Wel of geen onderscheid tussen Nassau en Hertog.

Een proeftekening met verschil in materialisering leverde een zeer onrustig beeld op die ook nog eens verkeersonveilige situaties opleverde. Daarmee is een onderscheid in materialisering voor het gehele centrum ongewenst.

Wel kan er in de verdere uitwerking bekeken worden of in nuance een verschil gemaakt kan worden in de bestratingskleur op de Singel/Kerkplein tussen Belgisch en Nederlands grondgebied, aangezien de grens hier een bijzondere ligging heeft en deze ruimte een unieke inrichting krijgt ten opzichte van de rest van het dorp. (zie p. 27)

Overzicht van ingrepen

Op basis van de participatie en onze bevindingen hebben we voor alle plekken in het dorp bekeken wat de gewenste ingreep zou zijn om te komen tot de visie 'Dorps met allure'. De verschillende plekken en straten hebben we beoordeeld, maar ook hebben we gezocht naar ingrepen die voor het hele dorp waardevol kunnen zijn.

Eenheid

Door bouwstenen voor de profielen te bepalen ontstaat er eenheid in de opbouw van de openbare ruimte. De bouwstenen bestaan uit:

- Voldoende rijbaanbreedte passend bij het gebruik, dus 5,80 meter bij doorgaand verkeer, maar smaller bij de kleinere straten in het centrum.
- Minimaal één voldoende breed trottoir. Omdat de ruimte niet altijd voldoende is voor twee volwaardige trottoirs, is het streven om in elk profiel in ieder geval altijd één voldoende breed trottoir te maken en deze waar mogelijk te koppelen aan de zijde van de parkeerplaatsen en terrassen.
- Parkeren ligt bij voorkeur aan één zijde in het profiel. In België is het niet toegestaan om tegen de richting in te parkeren bij tweerichtingsstraten en moet het parkeren dus wel aan twee zijden. In deze situaties ligt het parkeren op de plekken waar zich de verbredingen bevinden in het profiel van de straat.
- Restruijtes inzetten voor vergroening, zowel in bestaande profielen als in nieuwe inrichtingen. Daarbij kan groen ingezet worden om de ruimte vorm en schaal te geven.
- Terrassen krijgen, waar mogelijk, meer ruimte als de loopruimte hierbij voldoende blijft.

Ook in materialisatie en soort beplanting wordt ingezet op de eenheid, zie daarvoor hoofdstuk 5 materialisatie & vergroening.

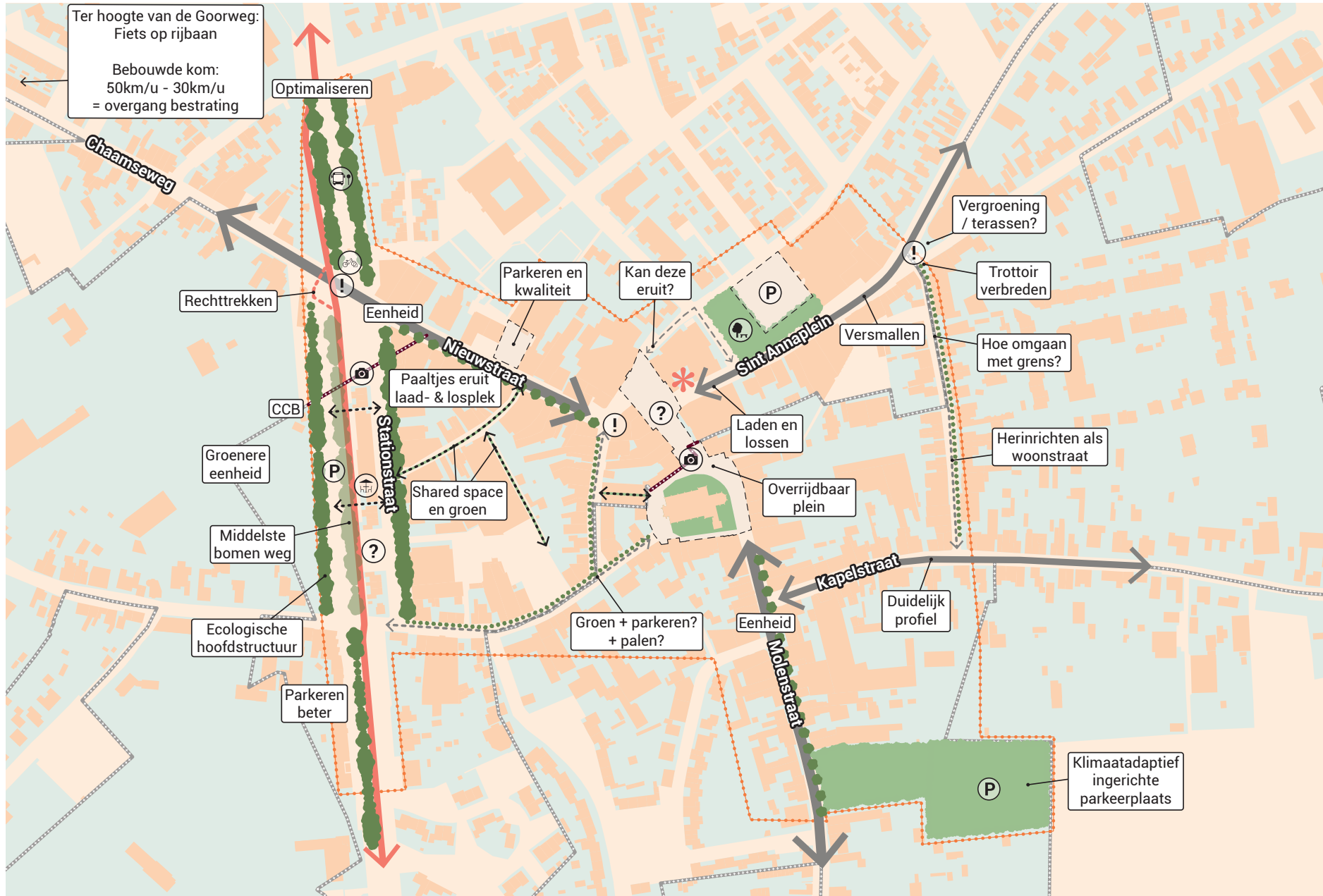
Vergroening

Het vergroenen van de openbare ruimte is in het gehele dorp een thema. Groen bevordert niet alleen de beleving, maar zorgt ook voor biodiversiteit en werkt klimaatadaptie in de hand. Voor het gehele centrum hebben we gekeken hoe we de openbare ruimte kunnen vergroenen. Soms is er veel ruimte, maar soms is deze ook maar beperkt. Per locatie is gekeken naar de mogelijkheden en kansen.

Verblijven

Het vergroten van de ruimte, maar vooral van de kwaliteit van de ruimte om te verblijven zorgt ervoor dat het centrum van Baarle veel meer waarde krijgt voor bezoekers, zowel inwoners als toeristen. Fijne plekken om even te zitten, ruimte om te spelen en te ontmoeten of voor een gids om even te stoppen om een toelichting te kunnen geven tijdens een rondleiding, zorgt voor grote meerwaarde in het dorp. Dit gecombineerd met de groene inrichting maakt Baarle een prettig dorpscentrum om te bezoeken en te verblijven.

In de tekening hiernaast staat een overzicht van ideeën die aan de basis liggen voor dit Masterplan. Deze ideeën komen uit de diverse participatiebijeenkomsten en inventarisatie van de huidige situatie. Dit vormt de basis voor het Masterplan en de deelplanuitwerkingen die hierna worden besproken.

Hiërarchie van de openbare ruimte

Het centrum van Baarle valt op te delen in verschillende gebieden, verschil in gebruik van de openbare ruimte en de functies die zich aan deze ruimte bevinden. In de tekening hiernaast is deze verdeling verbeeld.

De hiërarchie binnen de openbare ruimte geeft richting aan de invulling van de herinrichting in maatvoering en materialisatie.

Het hoofdcentrum is, zoals de naam al zegt, het belangrijkste deel van het centrum. De meeste voorzieningen bevinden zich in dit deel van het centrum en is het meest intensief gebruikte deel van het centrum. Deze gebieden

ontvangen de meeste bezoekers, grotendeels te voet. Om deze reden is ruimte voor voetgangers extra belangrijk, dus is een breed trottoir hier gewenst. In het hoofdcentrum is de materialisering exclusiever, passend bij de rol die het speelt voor Baarle.

Het Nevencentrum zijn de straten en stegen rondom het hoofdcentrum. De eenheid in maatvoering en vergroening wordt hier doorgezet, maar in materialisatie wordt gekozen voor een meer ingetogen inrichting.

Hoofdcentrum

- Dorpsplein
- Winkelstraat 1e rang
- Winkelstraat 2e rang

Nevencentrum

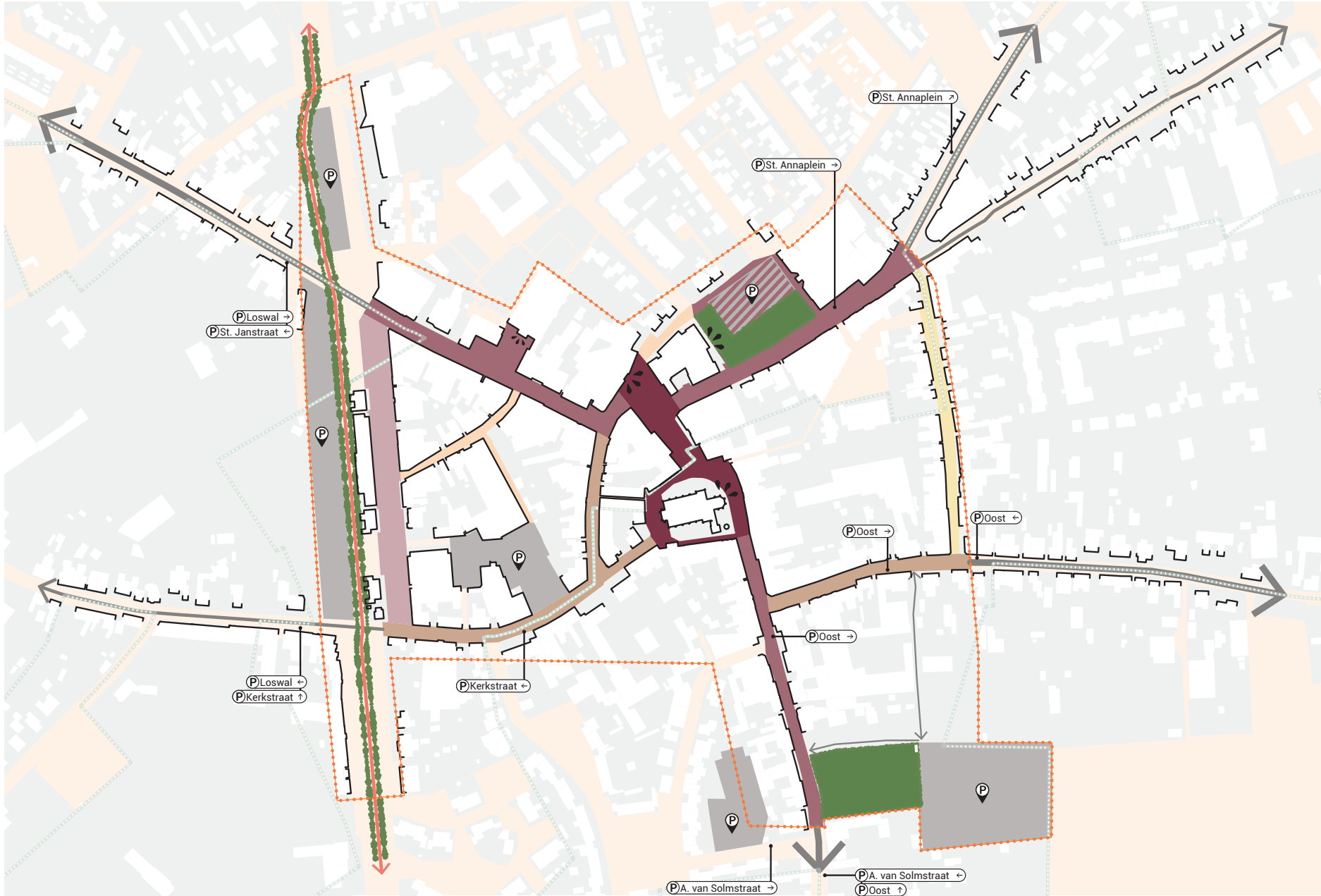
- Winkelstraat 3e rang
- Sluiproutes
- Woonstraat

Ontsluiting en parkeren

- Ontsluitingsweg dorp
- Parkeerplaats

Recreatie en toerisme

- Beleving grens
- Bels Lijntje
- Groene beleving

Masterplan

De verbeelding op de pagina hiernaast geeft een overzicht van de herinrichting van het centrum.

De eenheid in materialisering in een eenduidige maatvoering met verbijzonderingen op bijzondere plekken, veel groen en een duidelijk hart van het centrum zorgen voor een openbare ruimte die past bij Baarle en het weer de allure van vroeger teruggeeft.

De verschillende belangrijke openbare ruimtes, zoals de Singel/Kerkplein, het Sint Annaplein, de Nieuwstraat en Molenstraat en de Loswal/Stationsstraat worden aan elkaar verweven als een eenheid met daarbinnen ieder zijn eigen identiteit. De rest van het centrum is hieraan gekoppeld als een logisch netwerk dat uitnodigt in gebruik voor zowel de voetganger, de fietser en de ruimte biedt om te ontmoeten, rusten en verblijven. De auto blijft welkom in het centrum, maar wel te gast. Op deze manier wordt doorgaand verkeer ontmoedigd, maar blijft het centrum voor iedereen goed bereikbaar.

In het hoofdstuk hierna beschrijven we de herinrichting per locatie of thema.

4. Deeluitwerkingen

Hoofdcentrum

Dorpsplein

De Singel en Kerkplein vormen samen een levendig en uniek dorpsplein. Dit plein vormt het hart van Baarle. Het is een bruisend plein met voldoende ruimte voor terrassen en zitgelegenheden waar zowel de bewoners als de bezoekers van Baarle rustig kunnen genieten van een hapje en een drankje.

Singel en Kerkplein

Het plein wordt ingericht als een overrijdbaar plein op één niveau. De uniforme materialisatie zorgt voor een rustig beeld en voor herkenbaarheid van de grens. De grens wordt door middel van een brede hardstenen band met ingegraveerde witte kruisen vormgegeven. Daarmee is de unieke enclavesituatie goed zichtbaar en een belangrijk onderdeel van de allure van het dorpsplein.

Het plein blijft overrijdbaar, maar er is aanzienlijk meer ruimte voor voetgangers en terrassen. Plantvakken en afwijkende materialisatie voor de goot zorgen voor een goede begeleiding van de auto's over het plein. Door de toepassing van kleurverschil, een klein hoogteverschil en eventueel reliëf wordt ook rekening gehouden met de begaanbaarheid voor blinden en slechtzienden.

Op het plein wordt zoveel mogelijk groen toegevoegd. Dit gebeurt in de vorm van plantvakken, leilbomen en een aantal grote bomen. De leilbomen staan als groen kader om het plein, de bestaande bomen worden aangevuld om de ruimte als geheel te omzomen. Terrassen lopen onder de leilinden door en op sommige plaatsen kan er onder geparkeerd worden. Plantvakken worden ingeplant met sterke vaste planten en/of siergrassen met een uitbundige bloei. Deze vakken dienen als begrenzing van de rijbaan en zorgen op een aantal plekken voor extra zitgelegenheid.

Deze toevoeging van groen geeft het plein een aangename uitstraling, biedt mensen de mogelijkheid om de schaduw op te zoeken en zorgt daarmee voor verkoeling op het plein tijdens de warme zomerdagen.

Bij de verdere uitwerking dient onderzocht te worden of de aansluiting van de Sint Annastraat voor auto's kan komen te vervallen, zodat er meer ruimte ontstaat voor voetgangers, terrassen en groen. Ook wordt de verkeerssituatie op de Singel aanzienlijk veiliger. De ruimte die hiermee ontstaat zou verder uitgewerkt moeten worden. Onder andere zal ook gekeken moeten worden naar de stalling van motoren. Tijdens de participatiebijeenkomst is de stalling van motoren van toeristen op de Singel meerdere malen als storend benoemd.

De pomp blijft op zijn huidige plek staan. Verkeerskundig is het niet mogelijk om hem op de historische plek midden op de Singel terug te zetten. Ook zou dit ten koste gaan van ruimte voor voetgangers, terrassen en groen. Bij de verder uitwerking kan gekeken worden of er (in combinatie met de pomp) een drinkwaterpunt op de Singel gerealiseerd kan worden.

De bushaltes op de Singel moeten worden behouden, maar kunnen mogelijk wel iets worden verplaatst. Bij de herinrichting zullen de posities bepaald moeten worden.

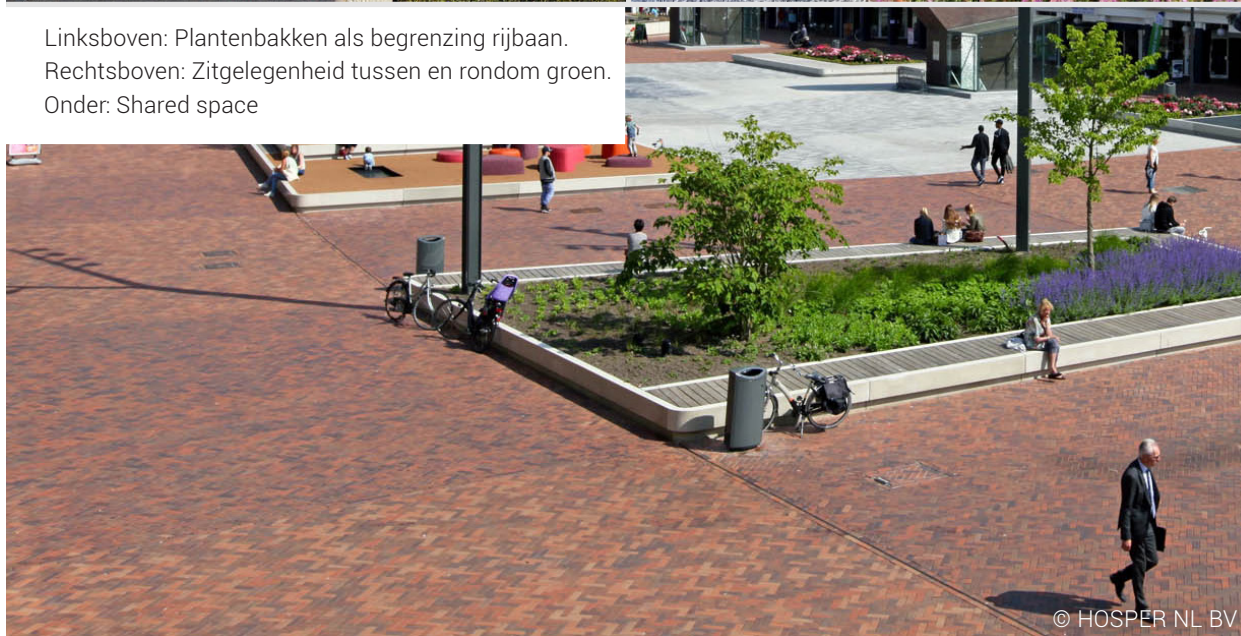
www.doelbeelden.nl

www.doelbeelden.nl

© Nanda Sluijsmans

Linksboven: Plantenbakken als begrenzing rijbaan.
 Rechtsboven: Zitgelegenheid tussen en rondom groen.
 Onder: Shared space

© HOSPER NL BV

Fietsparkeren onder leilinden.

© Nanda Sluijsmans

Winkelstraten 1e rang

Een divers aanbod aan winkelvoorzieningen trekt bezoekers uit de hele regio naar Baarle. De winkelstraten zijn optimaal ingericht voor voetgangers en zorgen hiermee voor een prettige winkelervaring.

Nieuwstraat en Molenstraat

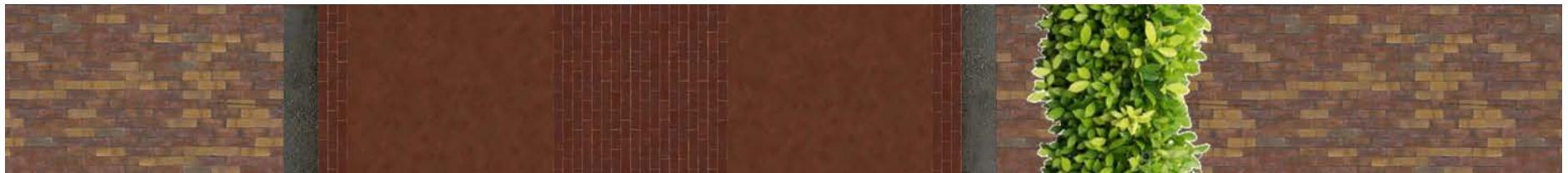
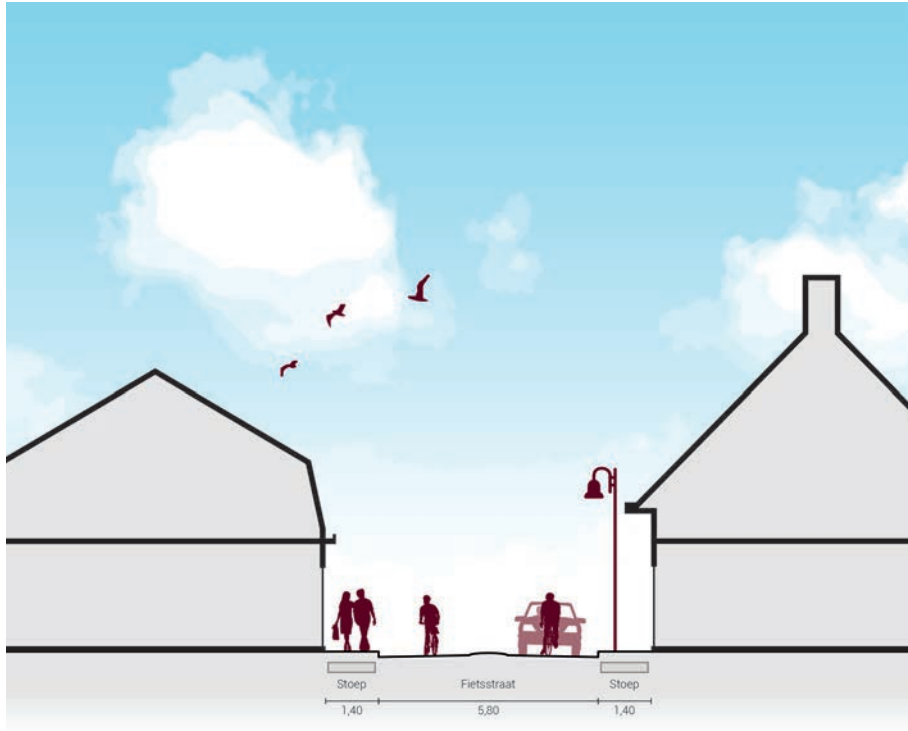
De Nieuwstraat en Molenstraat zijn de twee meest prominente winkelstraten van Baarle. Daarbij maken ze allebei onderdeel uit van de toegangswegen van het centrum. Door middel van de inrichting als fietsstraat functioneren deze straten als optimale winkelstraat zonder doorgaand verkeer te veel te hinderen. De fietsstraat is 5,80 meter breed en bestaat uit twee stroken in herkenbare rode bestrating met daartussen een licht gebolde donkere mid-dengeleider van klinkers (zie profiel op pagina hiernaast).

Er worden brede trottoirs toegepast, in de Nieuwstraat aan één zijde zelfs een trottoir van 3 meter breed. Dit zorgt niet alleen voor meer ruimte voor voetgangers maar biedt ook ruimte voor uitstalling van de winkels (maximaal 0,8 meter diep over een breedte van 1,5 meter per winkel). De vrije doorloop dient bij voorkeur 1,80, maar minimaal 1,50 meter te zijn. In het geval van smallere profielen, met name bij de Molenstraat, dienen er trottoirs van minimaal 1,40 meter aangehouden te worden.

Parkeren gebeurt op niveau van het trottoir. Daarmee biedt dit wanneer er geen auto geparkeerd staat, extra ruimte voor de voetganger. Langspaarkeerplaatsen, in de vorm van kasseien, worden hier afgewisseld met plantvakken beplant met sterke vaste planten en/of siergrassen met een uitbundige bloei en waar mogelijk een boom (rekening houdend met kabels en leidingen).

Bij de Nieuwstraat vindt parkeren slechts aan één zijde van de straat plaats, dit zorgt voor een rustig en eenduidig beeld.

© www.deteyding.nl

Linksboven: Brede trottoirs met ruimte voor uitstalling.
 Rechtsboven: Langsparkeren tussen de bomen.
 Onder: Vormgeving als fietsstraat.

© Cyclomedia

© Cyclomedia

Boven: Begroeide boomvakken.
 Onder: Bloembakken aan de lichtmasten.

© Nanda Sluijsmans

© Cyclomedia

www.doelbeelden.nl

Nieuwplein

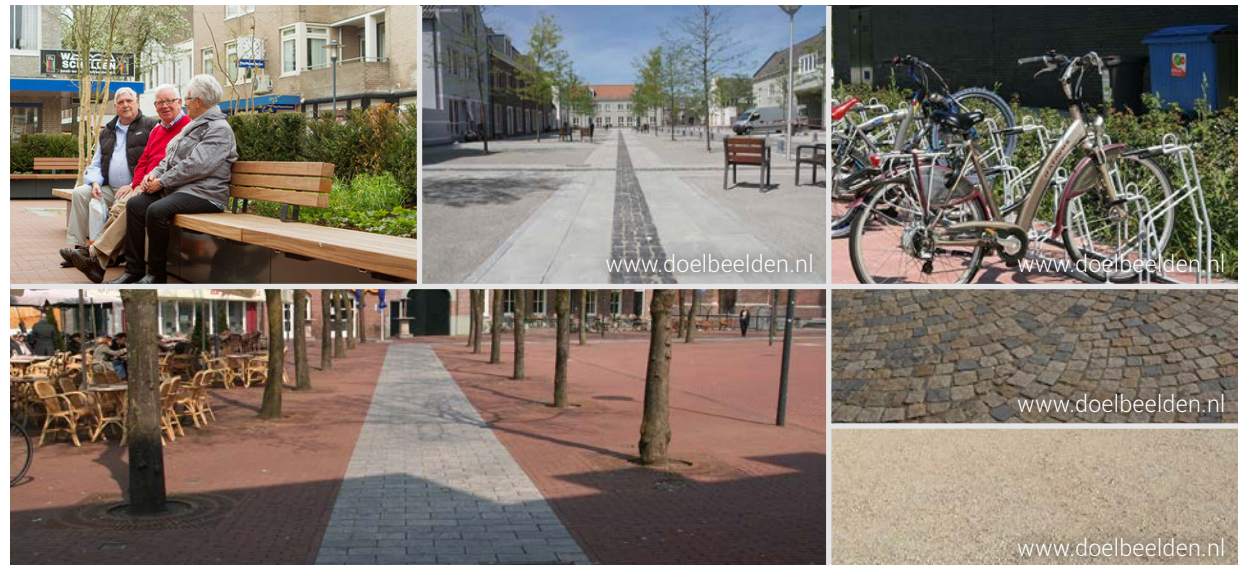
Aan de Nieuwstraat, voor de Onze-Lieve-Vrouw van Bijstandkerk, ligt een klein pleintje. Dit plein wordt op het moment enkel gebruikt als parkeerplaats en heeft een verrommeld beeld. Het plein is in eigendom van de kerk. Voor de herinrichting zal in overleg bepaald moeten worden wat mogelijk is. Ook is er sprake van een gebruiksrecht voor parkeren en recht van overpad voor Nieuwstraat 10. Door deze eigendomssituatie is herinrichting van het plein nog onzeker.

Bij transformatie zou ingezet kunnen worden op meer eenheid, gebruik van het voorplein voor het patronaatsgebouw voor terras en meer groen en eventueel zitgelegenheid op het plein. Ook het fietsparkeren moet een duidelijke plek krijgen, waarbij het recht van overpad niet wordt gehinderd.

Door de verplaatsing van het standbeeld (naar pleintje patronaatsgebouw) kan er meer rust worden gecreëerd op het plein voor de kerk en een betere inrichting voor parkeren worden gemaakt.

De asymetrische ligging van het plein voor de kerk kan worden ingezet om door middel van een hardstenen loper, op de rand van de 'rijbaan', de entree van de kerk te markeren.

Door de toevoeging van extra groen en leibomen ontstaat een groene omkadering die goed aansluit bij de Nieuwstraat.

Sint Annaplein

Het Sint Annaplein biedt ruimte aan veel verschillende functies, groen parkplein, parkeren, winkelen en door-gaand verkeer.

Door het bundelen van de functie parkeren en het versmalen van de rijbaan ontstaat meer ruimte voor het groene parkplein en het winkelend publiek. Het parkeren wordt gebundeld in de noordoost hoek, dicht bij de supermarkt (een belangrijk bronpunt/de grootste gebruiker). Via directe routes van het parkeren naar de winkels aan de zuidzijde van het Sint Annaplein zijn ook deze winkels dichtbij vanaf de parkeerplaats.

De ligging van het groene parkplein aan de doorgaan-de weg zorgt ervoor dat het zichtbaar en beleefbaar is vanaf de openbare ruimte en een mooie groene entree vormt komende vanaf de richting van Alphen. Daarbij zorgt deze ligging ervoor dat het groene parkplein een meer prominente rol krijgt binnen het centrum. De relatie met de Singel is directer en het vormt onderdeel van belangrijke routes door het centrum.

Het groene parkplein is een fijne plek om te verblijven, even te rusten, te spelen en te ontmoeten. De grote groene velden zijn vrij te gebruiken (mogelijk ook voor incidentele evenementen) en de ambitie is om een kunstwerk met thema de enclaves als speelelement een plek te geven op dit groene parkplein. De beplanting bestaat uit velden speelgazon, borders met uitbundig bloeiende vaste planten, lage sierheesters en hier en daar kleine bloesem-bomen. Door de hogere beplanting aan de wegzijde wordt voorkomen dat spelende kinderen zomaar de weg op rennen. De bestaande leibomen worden verplant en weer als karakteristiek element teruggeplant rondom het parkplein, als duidelijke groene omzoming van de ruimte. Hiermee wordt het parkplein benaderd als één geheel en wordt het groene karakter versterkt. Zo ontstaat een aantrekkelijke kwalitatieve groene plek in het dorp die ruimte biedt aan de verschillende gebruikers.

De parkeerplaatsen worden omzoomd door groene hagen met gedeeltelijk leibomen. Hierdoor staan de auto's uit het zicht. In materialisatie wordt aangesloten op de materialen in de rest van het centrum, ook hier worden de parkeer-plaatsen aangeduid met matjes van kasseien, de overige bestrating bestaat uit gebakken klinkers.

De ruimte van de parkeerplaatsen biedt voldoende ruimte voor de weekmarkt en de kermisattracties.

Het trottoir aan de zuidzijde wordt verbreed en vergroend met bomen en plantvakken. Hierdoor wordt de winkel-

beleving aanzienlijk verbeterd. De voorruimte rondom de Jumbo supermarkt wordt deels gebruikt voor parkeren, maar heeft ook een duidelijke entree. Bij de verdere uit-werking zal de exacte plek voor fietsparkeren en terras bepaald worden. Ook hier bestaat de bestrating uit gebakken klinkers, zowel op het plein als op de trottoirs voor versterking van de eenheid in het centrum.

De rijbaan richting de Alphenseweg wordt overeenkomstig de Nieuwstraat en de Molenstraat ingericht als fietsstraat.

© Nanda Sluismans

www.doelbeelden.nl

www.doelbeelden.nl

GreentoColour ©

Boven: Bloemenrijke borders.
Midden: Leibomen als verzachte gevel.
Onder: Beschut parkeren tussen het groen.

Boven: Toevoegen van zoveel mogelijk groen en zitplekken in en rondom het groen.
Onder: Waterspeelplaats als kunstproject met de enclaves als thema.

www.doelbeelden.nl

www.doelbeelden.nl

www.doelbeelden.nl

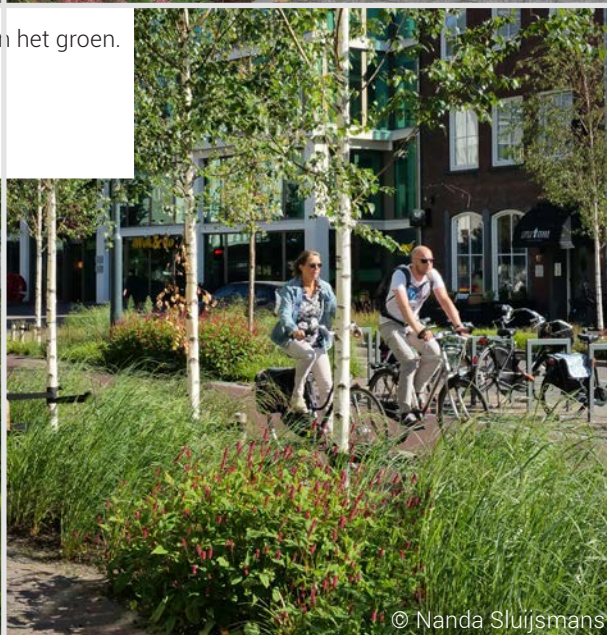

www.doelbeelden.nl

Linksboven: Houten bankjes en zitgelegenheid in en aan het groen.
 Rechtsboven: (Wilde)bloemen voor vlinders en bijen.
 Linksonder: Fietsparkeren in het groen.
 Rechtsonder: Straat met een groene uitstraling.

© Nanda Sluijsmans

© Nanda Sluijsmans

Winkelstaat 2e rang

Als uitloper van de hoofdwinkelstraten vormt de Stationsstraat een belangrijke schakel tussen een aantal bronpunten. Daarnaast bevinden er zich in deze straat ook nog enkele winkels en horeca. De Stationsstraat bevindt zich in één gebied met het Bels Lijntje en de Loswal. Door dit gebied gezamenlijk te transformeren kan de regionale ecologische verbinding die het Bels Lijntje is, worden versterkt en ontstaat er een aantrekkelijk groen en functioneel deel van het centrum.

Ecologische verbindingszone

Het hele gebied wordt heringericht als ecologische verbindingszone. De beperkte ecologische waarde die het Bels Lijntje in dit deel van de route heeft, wordt aanzienlijk vergroot. Door het toevoegen van bloemrijk gras langs het Bels Lijntje, bloeiende vaste planten in het gehele gebied en nieuwe bomen op de Loswal ontstaat een gebied met grote biodiversiteit binnen de 'stedelijke' omgeving. Zo wordt het een belangrijke schakel in de ecologische verbindingszone, maar vormt het ook een hele aantrekkelijke entree van Baarle.

Stationsstraat

De Stationsstraat is in de huidige situatie een redelijk aantrekkelijk gebied die relatief recent is heringericht. Er is voldoende ruimte voor voetgangers, de bestrating is netjes en de parkeervakken en groenvakken zijn goed verdeeld. Door de groene onderbeplanting onder de bestaande bomen herin te richten, overeenkomstig de rest van het centrum, kan op een relatief simpele manier de biodiversiteit worden vergroot en zal een sfeervoller straatbeeld ontstaan die aansluit op de Dorpse allure in de rest van Baarle. Verder zijn er geen plannen voor herinrichting van de Stationsstraat. Alleen de grens zou wel meegenomen kunnen worden in de herinrichting van de Nieuwstraat.

Bels Lijntje

Zoals eerder aangegeven vormt het Bels Lijntje een belangrijk onderdeel van het regionale fietsnetwerk. Deze route brengt dan ook veel toeristen naar Baarle en voor veel van de bezoekers is dit dus de entree van het dorp. Door de status van ecologische verbindingzone ook echt in te zetten, ontstaat een veel fraaier en kwalitatiever beeld. Dat begint al langs de Parallelweg, door hier het gras in te zaaien met bloemrijk gras. Langs de Loswal blijven de bestaande bomen gehandhaafd, maar wordt de onderbeplanting vervangen door bloeiende vaste planten en heesters.

De routing van het fietspad wordt aan de noordzijde aangepast conform de historische ligging. Bij herinrichting van de Nieuwstraat kan deze oversteek een mooie overgang zijn. De aansluiting van de Loswal en de Sint Jansstraat verschuiven ook, waardoor er ruimte ontstaat voor twee ruime fietsparkeerplaatsen (met de mogelijkheid voor het opladen van elektrische fietsen). Door de ligging direct aan het fietspad worden toeristen uitgenodigd om hun fiets hier te stallen en verder het centrum in te wandelen. Ook de fietsparkeerplaatsen doen door een begroeiende overkapping mee in de ecologische verbindingzone.

Ook een vertaling van het oude routehuisje krijgt een plek langs het fietspad, op de kruising met de Nieuwstraat, wat zowel voor de fietsers als de automobilisten het centrum markeert en gelijk iets vertelt over de rijke geschiedenis van het dorp.

Om de prominente rol van het fietspad duidelijk te maken, zou het de voorkeur hebben dat deze voorrang krijgt ten opzichte van de auto, maar dit zal verkeerskundig onderzocht moeten worden en in samenhang met de rest van het Bels Lijntje bepaald moeten worden.

Loswal

Ook voor veel automobilisten is dit gebied de entree van het dorp, omdat ze hier hun auto parkeren voor een be-

Linksboven: Fietspad als ecologische drager.
Rechtsboven: Routehuisje bij entree dorp.
Onder: Pergola's als overkapping van fietsparkeerplaatsen.

© Nanda Sluijsmans

zoek. De grote parkeerplaats wordt getransformeerd tot een kwalitatieve, rustige, klimaatadaptieve parkeerplaats. Er komen vier rijen van schuin parkeren en twee éénrichtingsstraten. Tussen de parkeervakken is voldoende ruimte voor bomen met onderbeplanting. Rondom de parkeerplaats wordt de groene afzoming aangevuld waar nodig. Tussen de bomen blijft voldoende ruimte over voor de organisatie van evenementen. Daarom komen er geen hagen tussen de parkeerplaatsen, alleen aan het begin, het eind en bij de grens. De bestrating van de parkeerplaatsen bestaat uit open verharding. Dit is goed voor de waterafvoer en hittestress (klimaatadaptatie).

Bij de herinrichting van de Loswal worden er door de verplaatsing van de aansluiting Sint Jansstraat extra parkeerplaatsen toegevoegd op de aangelegen parkeerplaats. Op de Loswal liggen ook twee plaatsen voor toerbussen.

Parallelweg

Ook het begin van de Parallelweg, tot aan Nassaupark, zal meegenomen worden bij de herinrichting van de Loswal. Herinrichting van de parkeerplaatsen zorgt voor een efficiëntere indeling en een kwaliteitsverbetering van de rijbaan. Tussen de parkeerplaatsen is ruimte voor extra bomen met onderbeplanting en de bermen worden verrijkt met bloemrijk gras om ook hier te vergroenen. Ook kan er gekeken worden of hier een trottoir kan worden toegevoegd. Dit zal in overleg met de Boerenbond gebeuren vanwege de eigendomssituatie daar.

De grensmarkering op de Loswal

In dit gebied loopt de grens dwars over de openbare ruimte en door gebouwen. In het verlengde van deze grens zijn er vergevorderde plannen voor de verplaatsing van het CCB. De bijzondere situatie door de gebouwen, de toekomstige

ligging van het CCB en de ruimte die aanwezig is op de Loswal, maakt dat we deze grens opwaarderen tot een echte eyecatcher. Een plek waar gidsen de ruimte hebben voor een toelichting aan groepen aan het begin van een rondleiding, een plek waar toeristen de ruimte hebben om op de foto te gaan met de grens en een plek waar eventueel ruimte is voor extra toeristische elementen.

De verbijzondering van de grens doen we niet alleen met de hardstenen band met witte kruizen, maar ook door de aanleg van een wandelpad met bijzondere inrichting, die eventueel aan twee zijden verschillend kan zijn, bijvoorbeeld door de toepassing van twee soorten bomen, beplanting of bestrating. Daarnaast vormt de grens op deze manier een directe routing van de parkeerplaats richting het centrum. Een bijzondere entree van het dorp die direct de unieke enclavesituatie in beeld brengt voor de bezoekers.

Nevencentrum

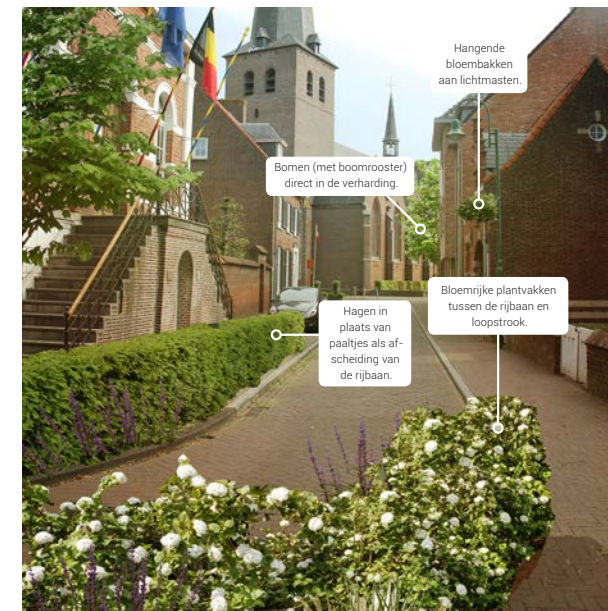
Winkelstraat 3e rang

Naast de 'echte' winkelstraten zijn er in het centrum nog een aantal straten die direct aan het centrum liggen, met nog enkele incidentele winkels of horeca. Deze straten vormen vaak ook een belangrijke rol bij de routing van en naar bronpunten en horen daarom qua sfeer zeker nog bij het centrum. Het gaat hierbij om de Kerkstraat, Desirée Geeraertstraat en Kapelstraat. De eerste twee zijn voorlopig nog niet aan de beurt voor herinrichting, maar de Kapelstraat wel.

Kerkstraat en Desirée Geeraertstraat

Beide straten zouden qua inrichting en bestrating zeker wel een transformatie kunnen gebruiken. De indeling van trottoir, parkeren en rijbaan en de verschillende soorten bestrating zorgen in beide straten voor een onrustig straatbeeld. Door de straten te herprofilen met in ieder geval één doorlopend breed trottoir, parkeren op niveau van dit trottoir te leggen aan één zijde van de straat en in verband met het éénrichtingsverkeer te kiezen voor een smalle rijbaan, ontstaat een rustig straatbeeld dat aansluit bij de rest van het centrum.

Aangezien deze straten niet binnen korte termijn op de planning staan voor transformatie, wordt in eerste instantie ingezet op vergroening. Overruimtes kunnen worden gevuld met plantvakken en waar mogelijk een boom (afhankelijk van kabels en leidingen). De paaltjes op het trottoir kunnen vervangen worden door hagen (gelijk in ruimtebeslag). Zo ontstaat met minimale ingrepen en binnen afzienbare tijd een heel ander straatbeeld met meer kwaliteit en sfeer, passend bij de dorps allure.

Kapelstraat

In 2022 wordt gestart met de herinrichting van de Kapelstraat. Daarna wordt de nieuwe oostelijke parking (op grondgebied van Baarle-Hertog) met zijn ontsluitingswegen aangelegd. Na de aanleg van deze oostelijke parking zal het gedeelte van de Kapelstraat tussen de Molenstraat en de in/uitrit naar de nieuwe oostelijke parking ingericht worden als een éénrichtingsstraat. De nieuwe wegen van en naar de oostelijke parking zorgen voor een bijkomende ontsluiting van de omgeving.

Deze herinrichting biedt de kans om ook hier de gewenste rust en eenheid te realiseren. Één doorlopend breed trottoir, parkeren op het niveau van het trottoir en een eenduidige rijbaan. Het parkeren dient nog wel aan twee kanten plaats te vinden bij tweerichtingsverkeer.

Ook hier kunnen de restruimtes ingezet worden voor vergroening. Door de verspringingen in de rooilijn dient er goed gekeken te worden waar het parkeren het beste een plek kan krijgen in het profiel en waar ruimte is voor groen, zodat er nog voldoende ruimte over blijft voor een goed begaanbaar doorlopend trottoir.

© Nanda Sluijsmans

© 2021 MTDLS

Linksboven: Bakken met grassen en (wilde)bloemen voor vlinders en bijen.
 Rechtsboven: Klimplanten in steegrichting.
 Onder: Geveltuintjes en groene boomvakken

© Nanda Sluijsmans

Sluiproutes

Naast de straten zijn er in het centrum enkele kleine steegjes en sluiproutes, **Roosakkerstraat**, **Sint Annastraat** en de **steegjes** vanaf de Albert Heijn parkeerplaats naar de Roosakkerstraat, van het Kerkplein naar de Desirée Geeraertstraat en vanaf de Molenstraat naar de Klokkestraat. Bij de herinrichting van het centrum blijft de Sint Annastraat alleen bereikbaar voor bestemmingsverkeer en heeft het geen aansluiting meer op de Singel. Deze kleine straatjes en stegen maken onderdeel uit van de routes voor voetgangers door het centrum en kunnen juist bijdragen aan een extra beleving. De materialisatie is gelijk aan de trottoirs in het centrum en ook hier worden overruimtes ingezet voor vergroening. Op smalle plekken kan doormiddel van groene gevels, geveltuintjes en begroeide pergola's een aantrekkelijk groen beeld worden gecreëerd.

Bij blinde muren kan door middel van muurschilderingen ook een verbijzondering worden aangebracht. Ook dit zou in het thema van de enclaves kunnen.

Woonstraat

De Klokkestraat is niet echt onderdeel van het centrum, het is meer een woonstraat. Daarom zal deze straat qua inrichting worden aangesloten op de woonstraten rondom de Jumbo die recent vernieuwd zijn. Maar ook in deze straat wordt bij herinrichting eenduidige rijbaan gerealiseerd en geprobeerd om aan één zijde een doorlopend trottoir te maken. Dit kan helaas niet overal omdat het profiel aan de noordzijde bij de aansluiting met het Oosteinde te smal is voor een voldoende brede rijbaan en een breed trottoir.

Linksboven: Hanging baskets aan de lantaarnpaal en gevels.
 Rechtsboven: Fietsparkeren (nietjes) inpassen in het groen.
 Onder: Wanneer mogelijk groene gevels toepassen.

Muurschilderingen (Blind Walls Gallery)

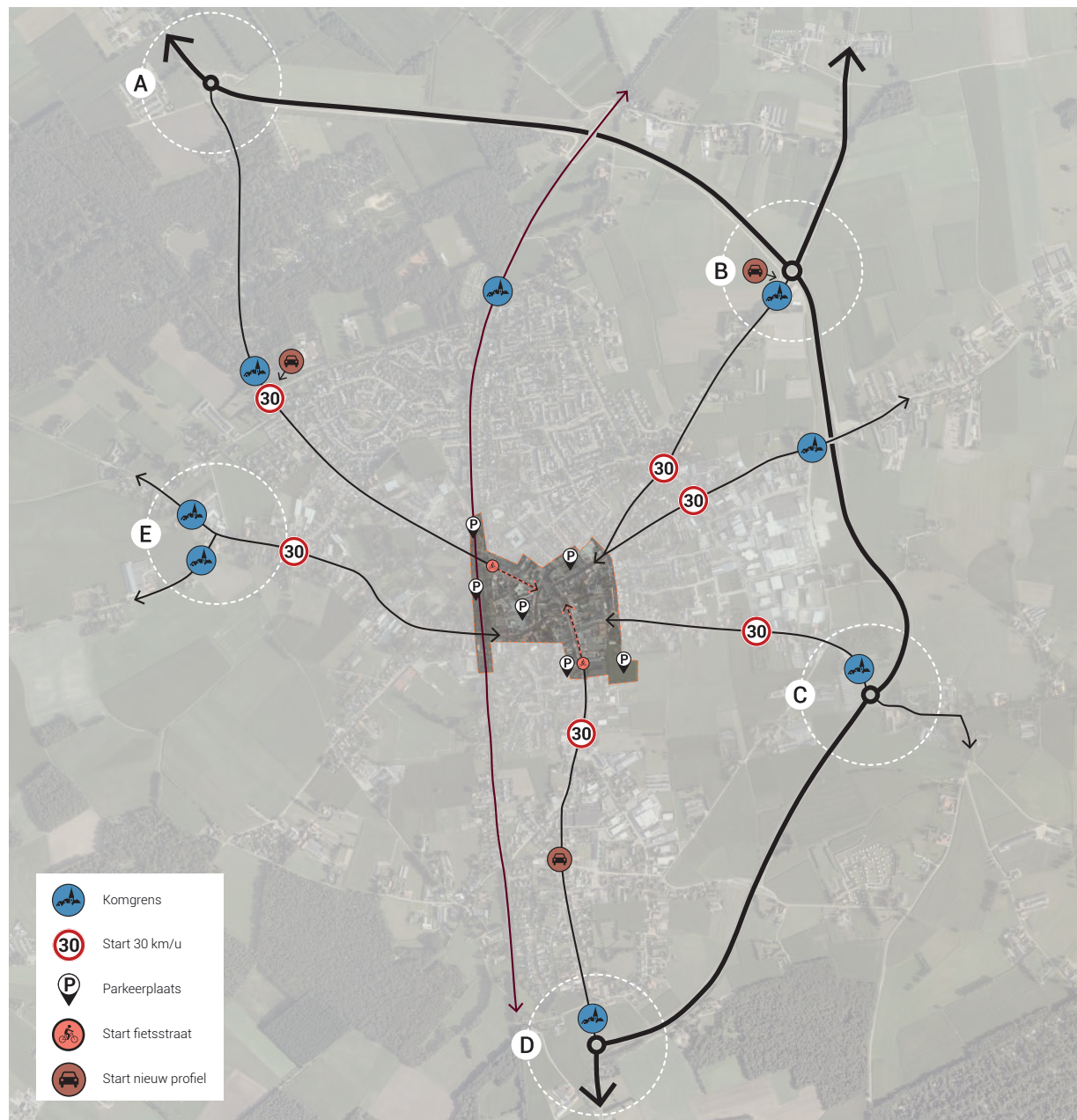

© Nanda Sluijsmans

Ontsluitingswegen dorp en parkeren

Ook voor de drie toegangswegen zijn principes uitgewerkt voor de herinrichting. Het gaat om de Hoogbraak/Chaamseweg, Turnhoutseweg/Molenstraat en de Alphenseweg. De herinrichting zorgt ervoor dat deze wegen een passende entree voor het dorp vormen, met een duidelijk profiel en zoveel mogelijk groen.

Achter de Belgische begraafplaats, ontsloten vanaf de Kapelstraat, wordt een nieuwe parkeerplaats gerealiseerd in Baarle-Hertog, de Oostelijke parking.

www.doelbeelden.nl

© Cyclomedia

www.doelbeelden.nl

De rotondes vormen belangrijke punten op de toegangswegen en verdienen een herkenbaar ontwerp.

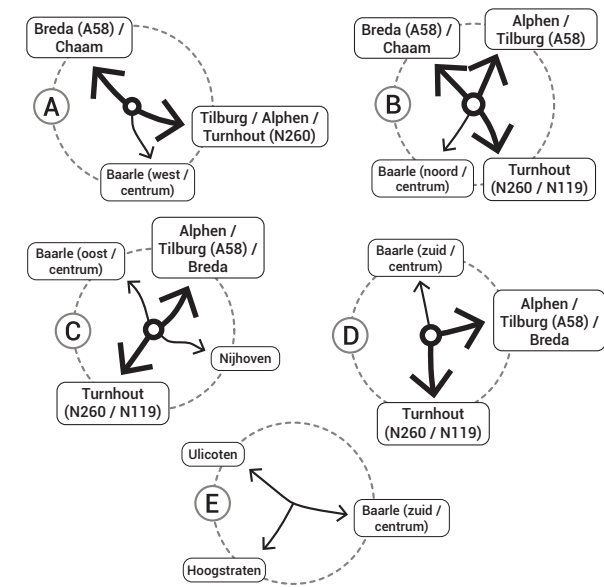
© Cyclomedia

Rotondes

Vanaf de randweg is het dorp te bereiken via vier rotondes. Door goede bewegwijzering wordt de zichtbaarheid verbeterd en doorgaand verkeer beter rondgeleid.

De rotondes zijn belangrijke en zichtbare punten waar veel verkeer langs komt en vormen vanaf de randweg de entree van het dorp. Door herinrichting worden ze het visitekaartje van Baarle om zo het verkeer uit te nodigen om Baarle te bezoeken. Een goed verzorgde groene inrichting zorgt voor een aantrekkelijke entree van Baarle, die past bij de herinrichting van het dorp. Daarnaast kan er op de rotondes bij de inrichting gerefereerd worden naar het bijzondere dorp met rijke geschiedenis en de enclavesituatie. De vier rotondes kunnen hierin een serie vormen met voor iedere rotonde een eigen uitstraling om daarmee de herkenbaarheid te vergroten.

De rotondes zijn onderdeel van de provinciale weg, dus herinrichting en bewegwijzering moet met de provincie verder uitgewerkt worden.

Continu profiel

Om tot een overzichtelijk en continu profiel te komen gelden voor alle toegangswegen dezelfde principes. Deze principes gaan in ter hoogte van de aanduiding, zoals aangegeven op de kaart op de vorige pagina. De snelheid is bij bijna al deze wegen 30 km/u, met uitzondering van het deel van de Turnhoutseweg.

Deze routes zijn belangrijk voor de bereikbaarheid van het dorp. De rijbaan is 6 meter breed voor de goede doorstroming. Fietsers maken gebruik van de rijbaan, passend bij een inrichting van 30 km/u wegen, door middel van fietssuggestiestroken.

Ook hier is de ambitie om minimaal aan één zijde een doorlopend breed trottoir te creëren voor voetgangers van minimaal 1,65 meter aan één zijde. In geval van smal profiel wordt er aan één zijde een trottoir van 1 meter toegepast om op deze manier een zo breed mogelijk trottoir aan de overkant te kunnen realiseren.

Tussen de rijbaan en het trottoir wordt, indien de ruimte aanwezig is, langsparkeren afgewisseld met inheemse vaste planten of lage heesters en bomen. Wanneer er vanwege kabels en leidingen geen bomen kunnen worden toegepast worden deze vakken ingericht met vaste planten lage heesters en indien er de ruimte voor is hoog opgaande heesters..

De materialisatie bestaat uit een donkere betonstraatsteen voor de rijbaan en een rode voor de fietssuggestiestroken. Het trottoir wordt uitgevoerd in betontegels. De parkeervakken in een gemelleerde betonklinker/grasbetonsteen. Hierdoor ontstaat een helder onderscheid in gebruik. De huidige inrichting van de Alphenseweg is grotendeels in overeenstemming met bovenstaande (is als referentie gebruikt) en is relatief recent heringericht.

Bij de herinrichting van de Hoogbraak is het streven een trottoir toe te voegen tussen de Sportlaan en Goorweg.

www.doelbeelden.nl

© René Corten

Beplanting bij straatverlichting.

Linksboven: Betonklinkers als materialisering van zowel rijbaan als fietsuggestiestroken.
Rechtsboven: Meer soorten groen in de straat.
Onder: Overzichtelijk continue profiel.

© Cyclomedia

Pleintje Molenstraat bij begraafplaats

De nieuwe aansluiting vanaf de oostelijke parking, maakt herinrichting rondom de begraafplaats noodzakelijk, mogelijk kan bij deze herinrichting ook de voorruimte van de begraafplaats aan de Molenstraat worden heringericht tot een klein groen pleintje met een zitgelegenheid. Een inrichting zoals deze zorgt voor wat extra lucht aan de Molenstraat die verder beperkt is in zijn ruimte en dus weer een passende entree van het dorp met de gewenste allure.

Oostelijke parking

Achter de begraafplaats aan de Molenstraat wordt een nieuwe parking gerealiseerd op grondgebied van Baarle-Hertog. Deze wordt ontsloten vanaf de Kapelstraat. Wanneer men weer vertrekt kan dit zowel via de Molenstraat als de Kapelstraat. In twee fases zullen hier uiteindelijk circa 200 parkeerplaatsen worden toegevoegd. Een groene klimaatadaptieve inrichting zorgt voor een passende inrichting bij het dorp en de huidige tijd. Open bestrating en groenstroken zorgen voor een goede afwatering. De toevoeging van bomen zorgt voor schaduwwerking en vergroot de biodiversiteit.

Beelden ter inspiratie voor de inrichting van de Oostelijke parking.

Autoparkeren

Vanwege de herinrichting neemt op een aantal plaatsen het parkeren iets af. Dit om de gewenste kwaliteit en ruimteverdeling in het centrum te kunnen realiseren. Bij de Oostelijke parking en de herinrichting rondom de Sint Jansstraat en Parallelweg worden er extra parkeerplaatsen gerealiseerd.

De parkeerdruk in het centrum blijkt uit tellingen alleen op zondagmiddag hoog te zijn. Op de overige momenten zijn er in de huidige situatie ruim voldoende parkeerplaatsen aanwezig. Een globale telling van de voorgestelde herinrichtingen komt op een plus van circa 178 parkeerplaatsen. In de afweging tussen kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte en de verdeling van het ruimtegebruik tussen de verschillende gebruikers is de keuze gemaakt voor meer of minder parkeerplaatsen. Op een aantal plekken in het centrum is bewust de keuze gemaakt voor extra ruimte voor voetgangers of vergroening.

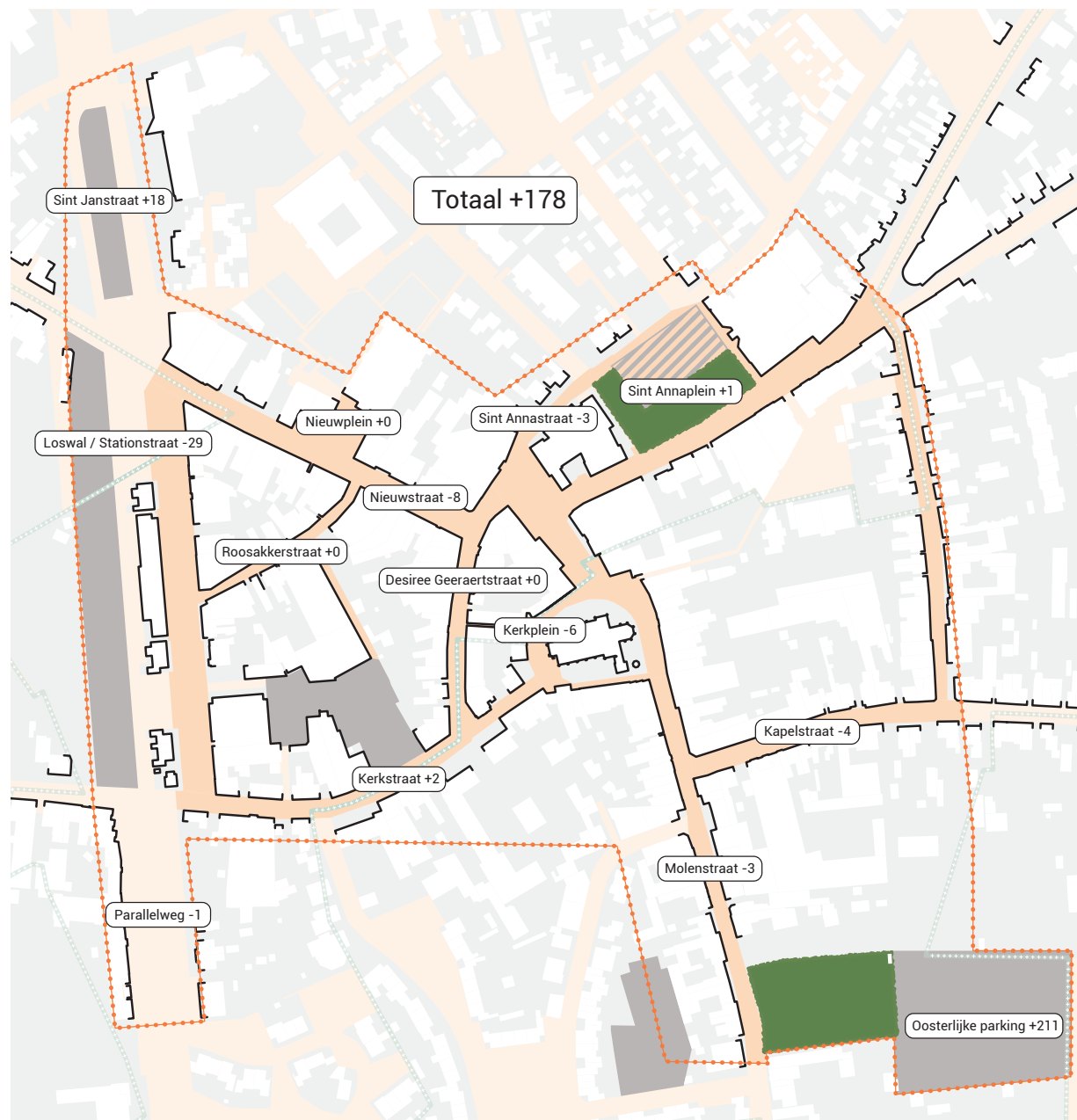
Voor motoren zal op de Loswal ook een ruimte gereserveerd worden, helaas is dit lastig te reguleren. Vooral motoren op de Singel werden tijdens de participatie als storend benoemd. Bij de herinrichting van de Singel zal hier rekening mee moeten worden gehouden.

Ook zal bij elk deelgebied bekeken moeten worden waar de beste positie is voor mindervalideparkeerplaatsen.

Laadpalen elektrische auto's

Het aandeel elektrische auto's neemt steeds meer toe. Bij de herinrichting van de openbare ruimte dient hier dan ook rekening mee te worden gehouden.

De herinrichting van parkeerplaatsen biedt kansen voor het plaatsen van laadpalen en / of het voorbereiden van de ondergrondse infrastructuur voor de mogelijke plaatsing van laadpalen in de toekomst. In ieder geval zullen er op de grotere parkeerplaatsen laadpalen worden gerealiseerd.

Deelauto's

Op dit moment is er nog geen rekening gehouden met deelauto's in de openbare ruimte. Maar de loswal zou hier een geschikte parkeerplaats voor zijn.

Fietsparkeren

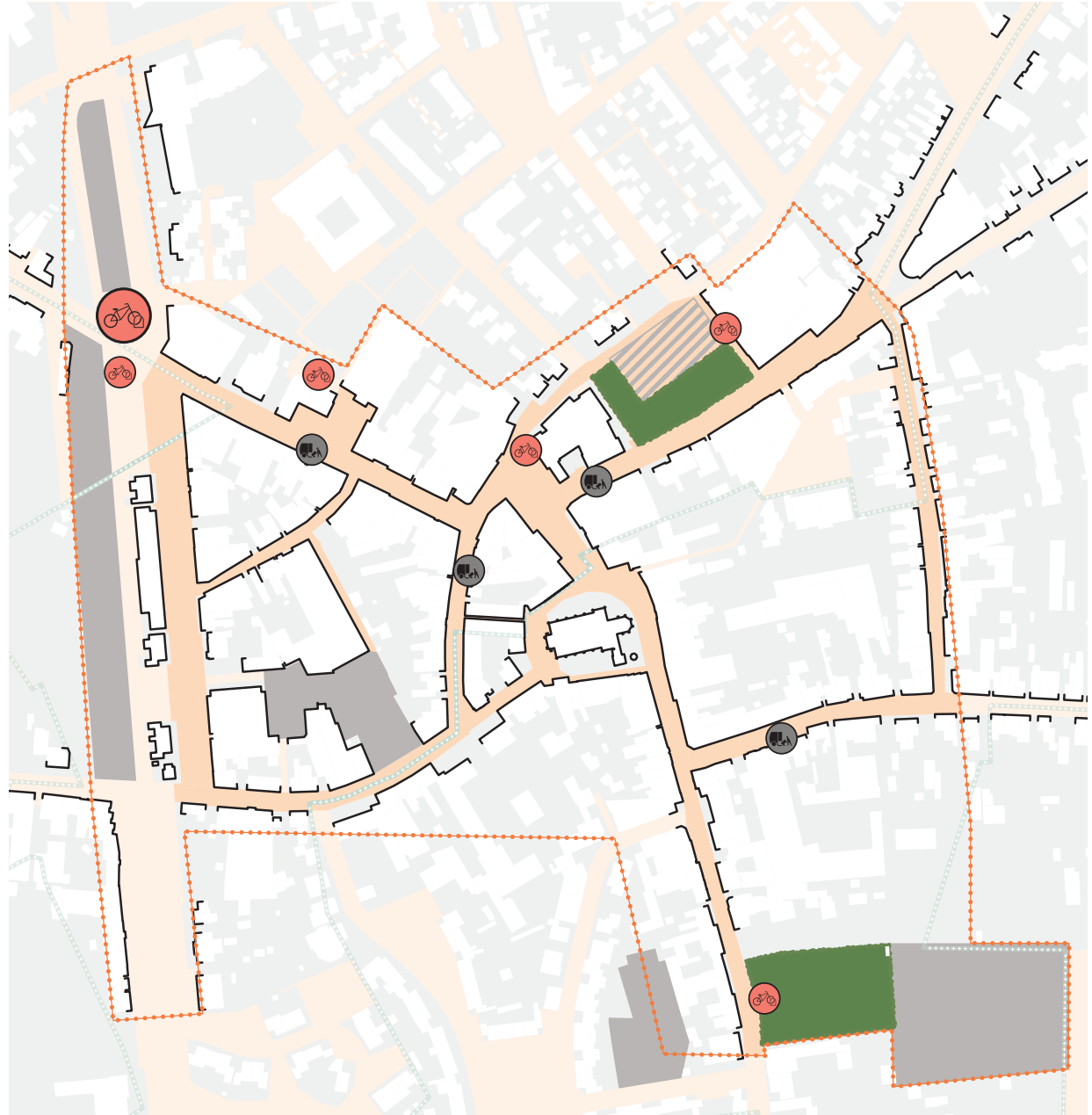
Een groot deel van de bezoekers van Baarle komt op de fiets, zowel toeristen als inwoners. Voor beide is het belangrijk om goede stallingsmogelijkheden in de openbare ruimte op te nemen.

Voor de toeristen worden langs het Bels Lijntje twee grotere fietsenstallingen gerealiseerd. Extra faciliteiten zoals oplaadpunten voor elektrische fietsen, eventueel gedeeltelijk overkapt en een directe routing naar het centrum, maken het aantrekkelijk om hier de fiets te stallen. Door de grote hoeveelheid fietsen van de toeristen op deze manier een plek te geven, ontstaat er meer ruimte voor de fietsen van de inwoners in het centrum. In het centrum zal er ruimte voor fietsparkeren worden gemaakt binnen de gestelde profielen in de strook die gereserveerd is voor parkeren en groen. Ook overruimtes die heringericht worden met groen, kunnen deels ingericht worden als fietsparkeerruimte.

Laden en lossen

Binnen het centrum worden op een aantal plekken specifieke plekken voor laden en lossen bestemd. Deze plekken liggen op trottoirniveau, zodat als ze niet in gebruik zijn, ze gebruikt kunnen worden door de voetgangers.

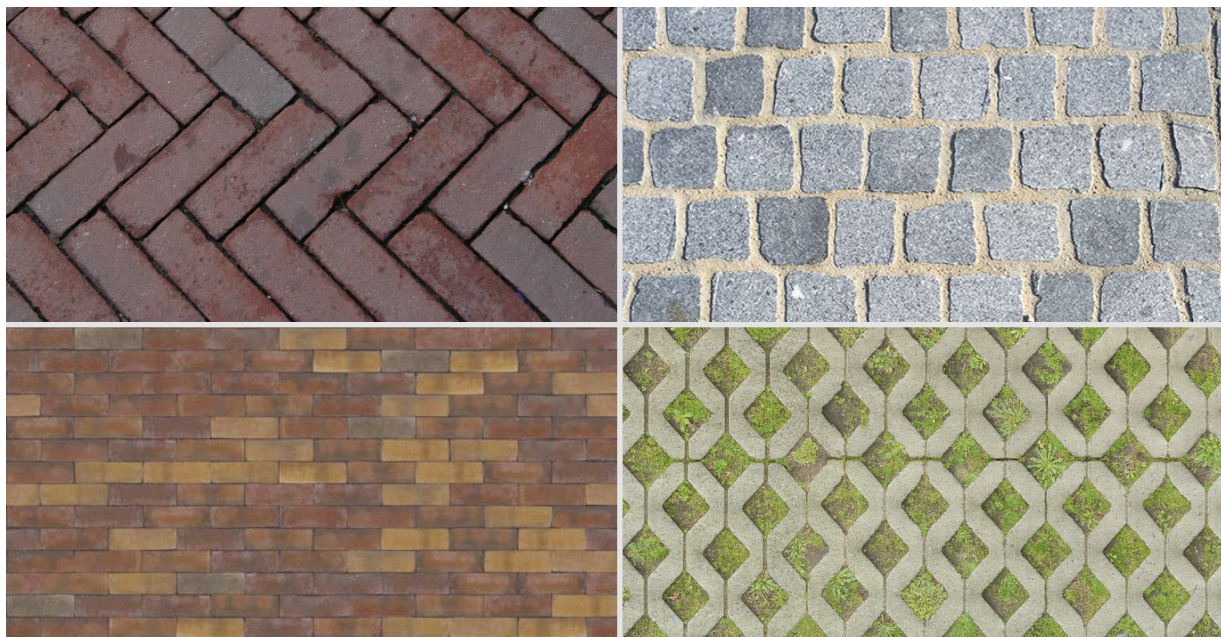
Het is helaas zo dat veel bezorgers geen gebruik maken van de bestemde laad- en losplekken. Dit kan ook niet verplicht worden gesteld, maar door het goed te faciliteren is er de hoop dat de overlast verminderd.

5. Materialisatie & vergroening

Linksboven: Gebakken klinkers in verschillende verbanden voor rijbaan en trottoir.
 Rechtsboven: Parkeren op kasseien in het centrum en grasbeton bij grote parkeerplaatsen.
 Onder: Fietsstraten bestaan uit rode klinkers met een duidelijke middengeleider.

Bestrating

De keuze van de juiste materialen is heel belangrijk om de gewenste sfeer te bereiken. De dorpse allure realiseren we door hoogwaardig materiaalgebruik en oog voor detail, dit maakt de inrichting chic en geeft Baarle weer de oorspronkelijke allure.

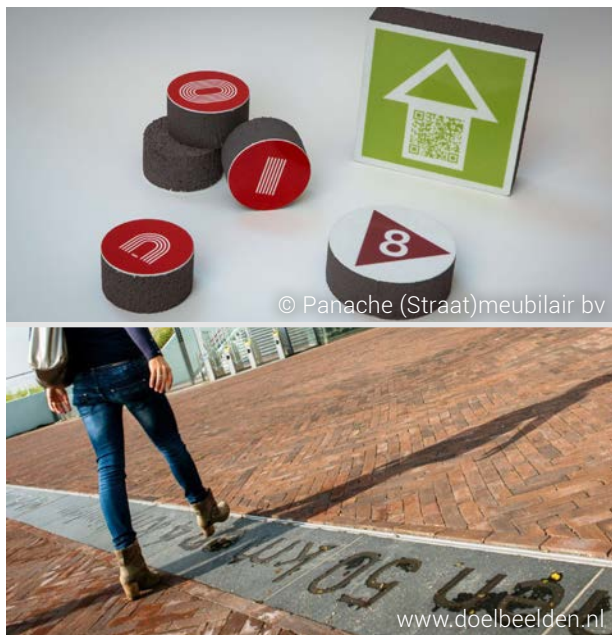
Het grootste deel van het centrum wordt bestraat met gebakken klinkers in verschillende kleuren. Hierdoor wordt het onderscheid in gebruik duidelijk. De gebakken materialen zorgen voor een traditioneel straatbeeld met dorpse sfeer en hoogwaardige kwaliteit van de bestrating zorgt voor de allure. Banden in het centrum zijn van hardsteen net als eventuele paaltjes.

Voor de toegangswegen en de grote parkeerplaatsen, Loswal en Oostelijke parking, bestaat de bestrating uit hoogwaardige betonklinkers, betontegels en open bestrating voor de parkeervakken in de vorm van grasbetonstenen.

Ook de Klokkenstraat wordt met betonklinkers uitgevoerd overeenkomstig de recent heringerichte straten rondom de Jumbo.

Oversteek voetgangers

Binnen 30 km-gebieden is het toepassen van zebra-paden in principe niet noodzakelijk. Bij de nadere uitwerking van de deelgebieden kan bekeken worden of op een aantal specifieke plekken toch zebra-paden worden aangelegd.

© Panache (Straat)meubilair bv

www.doelbeelden.nl

www.doelbeelden.nl

Links: Markeernagels (met print) voor in het wegdek.
 Rechtsboven: Hardstenen band met tekst..
 Onder: Bestaande tegels voor gebieden buiten het hoofdcentrum.

Aanduiding grens

De bestaande aanduiding met kruisen en de lettertegels zijn zeer herkenbaar, een beeldmerk voor het dorp, goed leesbaar en een letterlijke vertaling van een grensmarkering op een kaart. Maar de huidige tegels zijn verouderd. Uit de participatiebijeenkomsten is gebleken dat de prominente aanduiding van de grens behouden en waar mogelijk versterkt dient te worden. Bij de herinrichting moet voorkomen worden dat de grens afsteekt bij de rest van de inrichting van het centrum, door passende materialen en vormgeving. Te veel verschillende kleuren zou zorgen voor een kakofonie en daarmee juist niet aansluiten op de dorpse allure. Door de rustige eenduidige inrichting van de rest van de openbare ruimte zal de grens veel beter zichtbaar worden en de prominente rol verkrijgen.

De grensaanduiding wordt aangepast op de materialisering van de rest van de openbare ruimte. In het centrum wordt met gebakken klinkers de grens aangeduid met een hardstenen band in het trottoir en hardstenen markeernagels in de rijbaan. De enige uitzondering hierop is de Singel waar de grens ook over de rijbaan wordt aangeduid met de hardstenen band. In het relatief donkere hardsteen worden lichte/witte kruisen gegraveerd, zowel in de band als op de markeernagels. Ook de lettertegels aan beide zijden van de band worden in hardsteen en ingegraveerd met NL en B. Een zeer kwalitatieve invulling met allure van de herkenbare grensaanduiding.

Bij de delen in het centrum met betonnen materialisering wordt de grens in het trottoir aangegeven met de bekende donkere betonklinkers met witte kruisen en letters. Ook hier worden in de rijbaan markeernagels gebruikt, maar dan in beton en met een opgedrukt kruis.

Rechts: Houten banken en prullenbakken met donkere accenten.
 Links: Bestaande straatlantaarns en toeristische herkenbaarheid op verschillende elementen. (bron: Placebrandconcept)

Straatmeubilair

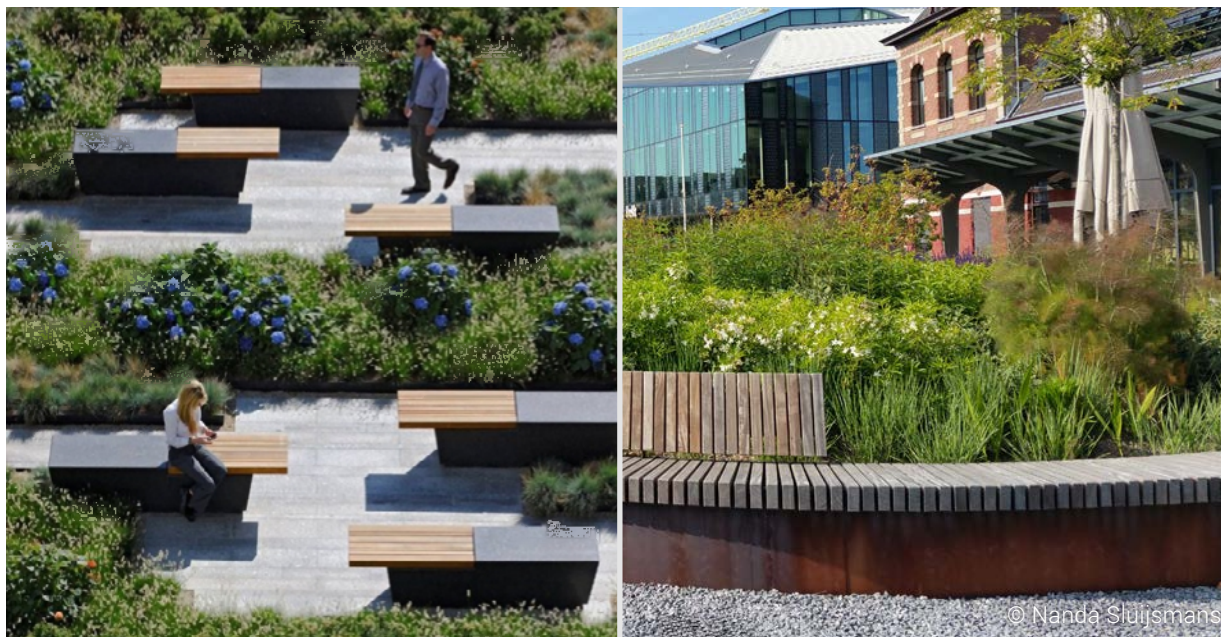
In 2017 is een Place Brand Concept voor Baarle vastgesteld. De eerste implementaties hiervan zijn reeds doorgevoerd. In de verdere inrichting van het centrum zal worden aangesloten op dit concept. Hierin staan onder andere keuzes voor kleurgebruik, bewegwijzering en een eerste aanzet voor het toe te passen straatmeubilair. Tijdens de participatiebijeenkomst hebben we een deel van dit meubilair ook getoond en dit werd positief ontvangen.

Zitelementen en prullenbakken

In het placebrandconcept is voorgesteld om houten banken en prullenbakken toe te passen met donkere accenten. Dit past goed bij 'Dorps met allure'. Bij een aantal plantenbakken kunnen zitelementen worden geïntegreerd, ook de randen rondom het Sint Annaplein vormen zitgelegenheid. Door ook dit met donkere (hardstenen) banden en houten zitplaatsen vorm te geven wordt de eenheid versterkt.

Straatlantaarns

De bestaande lantaarns in het centrum sluiten goed aan bij de gewenste sfeer en kunnen dus behouden blijven. Bij herinrichting dienen de lantaarns hergebruikt te worden of dienen vergelijkbare nieuwe lantaarns geplaatst te worden. Langs de toegangswegen en op de grote parkeerplaatsen kan wel gekozen voor meer sobere lantaarns, passend bij de rest van de inrichting van deze openbare ruimtes. Nieuwe lantaarns moeten worden voorzien van een aansluiting voor feestverlichting.

Boven: Voorbeelden van plantvakken en plantenbakken.
Onder: Kunst en toeristische herkenningspunten.

www.doelbeelden.nl

www.doelbeelden.nl

www.doelbeelden.nl

Plantvakken en plantenbakken

De plantvakken zijn integraal onderdeel van de openbare ruimte en in principe altijd in de vast grond. De plantvakken zijn gelijk aan de bestrating. Op specifieke plekken hebben de plantvakken een hoge opstaande brede rand van donker hardsteen (of gelijkwaardig) waarop zitgelegenheden worden geplaatst.

Losse plantenbakken worden zoveel mogelijk voorkomen.

Kunst

Als we spreken over de opwaardering van Baarle mogen we zeker kunst in de openbare ruimte niet vergeten. Kunst maakt de openbare ruimte aantrekkelijker en trekt bepaalde publieksgroepen aan. Het kan een aanvulling zijn op de lokale bezienswaardigheden. Het merk Baarle wordt versterkt door kunst te koppelen aan de identiteit van het dorp. Het streven zou dan ook moeten zijn om enkele kunstwerken te laten ontwikkelen, waarbij de thema's enclaves en de Belgische en Nederlandse cultuur centraal staan.

In de plannen is er ruimte gereserveerd voor een dergelijk kunstwerk op het Sint Annaplein dat ook gebruikt kan worden als speelobject, om ook de enclavesituatie voor kinderen begrijpelijk te maken. Een mooie samenkomst van identiteit, kunst en spelen.

Toeristische herkenningspunten

In Baarle staan al een aantal herkenningspunten die de enclavesituatie en de historie van het Bels Lijntje toelichten. Ook in de nieuwe situatie zal hier ruimte voor zijn en gemaakt worden. De meeste van de huidige herkenningspunten, zoals de plaquette, kunnen op dezelfde plek blijven, maar bij herinrichting zal altijd bekeken worden hoe deze het best ingepast kunnen worden. Op het Sint Annaplein en rondom de grens op de Loswal is ruimte voor nieuwe herkenningspunten die onderdeel worden van de nieuwe inrichting.

Voorbeelden terrassen
(bron: Placebrandconcept)

Uitstallingen en terrassen

Beide zijn heel belangrijk voor de beleving en goed bruikbare openbare ruimte.

Uitstallingen

Binnen de gemeenten zijn over uitstallingen nog geen vaste afspraken. In dit document staat een eerste voorstel, maar bij de verdere uitwerking zullen hier goede afspraken met de ondernemers gemaakt moeten worden, ook over wat de winkelier wel en niet binnen het gebied voor uitstallingen neer mag zetten.

Voor nu is het voorstel:

- maximaal 0,80 meter diep;
- over een breedte van 1,50 meter per winkel;
- de vrije doorloop dient bij voorkeur 1,80, maar minimaal 1,50 meter te zijn.

Terrassen

Baarle is een aantrekkelijk toeristisch dorp. Bezoekers en inwoners kunnen hier, onder het genot van een hapje of een drankje, van deze prachtige gemeenten genieten. Daarmee zijn terrassen mede een belangrijke factor voor het leven en de aantrekkelijkheid van het centrum en leveren zij een bijdrage aan de recreatieve kwaliteit van het dorp.

Weloverwogen keuzes in de uitstraling van de horeca zullen Baarle een hoogwaardigere uitstraling geven. In het Place Brand Concept zijn daarom richtlijnen en voorstellen opgenomen met daarbij ook een advies voor nieuw te ontwikkelen beleid omtrent de terrassen in Baarle.

GreentoColour®

Boven: Voorbeelden van plantvakken.
Onder: Voorbeeld van plantenbak met zitgelegenheid.

GreentoColour®

Algemene vergroening

De vergroening van de openbare ruimte van Baarle wordt bereikt door een aantal algemene ingrepen. Deze ingrepen zijn overal goed toepasbaar en zorgen in veel gevallen snel voor een groen resultaat.

Plantvakken langs de straat

Door middel van plantvakken kunnen grassen, bloemen en vaste planten direct in de volle grond worden geplaatst. Dit komt ten goede van de worteling van de planten en leidt, in tegenstelling tot plantenbakken, minder tot vernielingen. Net als andere groenelementen dragen vaste planten bij aan de leefbaarheid en klimaatbestendigheid van steden. De hoeveelheid variatie en biodiversiteit zijn een belangrijke maat voor de kwaliteit en de belevingswaarde van groenelementen. Plantvakken zijn goed toepasbaar op plekken met restruimte in de profielen. Denk hierbij onder anderen aan grote oppervlakte trottoir, op de hoek van de straten, pleinen of brede trottoirs.

Plantvakken met zitrand

Vaste plantvakken kunnen goed gecombineerd worden met zitgelegenheid. Hierdoor wordt niet alleen bijgedragen aan de groene beleving van de openbare ruimte maar ook aan het gebruik hiervan. Daarbij kan in grotere plantvakken hoger opgaand groen worden toegepast waarmee de zitgelegenheid in de schaduw komt te liggen en deze ook tijdens zonnige, warme dagen tot een aangename zitplek leidt.

Leibomen boven parkeren

Leibomen nemen relatief weinig ruimte in beslag en hebben een groot effect op de vergroening van het straatbeeld.

Linksboven: (Fiets)parkeren onder leibomen.
 Rechtsboven: Haag als scheiding van de rijbaan.
 Onder: Voorbeelden van hanging baskets.

Vanwege de minimale benodigde boomspiegel kunnen ze ook uitstekend worden geplaatst in combinatie met parkeerplaatsen voor zowel de auto als de fiets.

Hagen langs de rijbaan

In veel gevallen wordt de rijbaan van de trottoirs gescheiden door paaltjes. Voor het vergroenen van het straatbeeld kunnen in veel gevallen deze paaltjes gemakkelijk worden vervangen door hagen. Hiervoor is enkel een strook van 70 centimeter nodig en deze is vaak al aanwezig tussen te paaltjes en de rijbaan.

Hanging baskets

Hanging baskets zijn een simpele en effectieve manier om meer groen en met name ook bloeiende planten aan het straatbeeld toe te voegen. Er zijn systemen beschikbaar voor zowel lichtmasten, lantaarnpalen en gevels (die in de winter ook gebruikt kunnen worden voor decoratie voor de feesten als Sinterklaas en kerst). Door middel van hanging baskets kan gemakkelijk iedere straat snel een groenere identiteit krijgen en eventueel kan ervoor worden gekozen om in België en Nederland verschillende beplanting toe te passen.

Waar mogelijk bomen planten

Daar waar de ruimte, zowel boven als onder de grond, het toelaat worden bomen geplaatst. Bomen bieden een grote bijdrage aan de groene uitstraling van de openbare ruimte en hebben vele voordelen op het gebied van klimaatadaptatie. Zo bieden ze schaduw en helpen daarbij aan de verkoeling van de omgeving. Daarnaast dragen ze bij aan de verdamping van water bij hevige regenbuien. Tevens reinigen ze de lucht door het absorberen van CO₂, stikstofoxiden, ammoniak, zwaveldioxide en ozon en filteren bomen fijnstof. Tot slot biedt het planten van een

© Nanda Sluijismans

© Nanda Sluijismans

Linksboven: Smalle groenstroken met bomen.
 Rechtsboven: Smalle geveltuinen.
 Onder: Groen straatbeeld door combinatie van geveltuinen en bomen.

© Nanda Sluijismans

diversiteit aan bomen voedsel, leefruimte, bescherming en nestgelegenheid aan insecten, vogels, kleine zoogdieren en korstmossen.

Geveltuinen bij ruimtetekort

Een geveltuin is een strook (klim)planten en bloemen langs de gevel van een woning of winkel. Het plaatsen van geveltuinen neemt minimale ruimte in beslag. Enkel het verwijderen van een aantal trottoirtegels is al voldoende. In het algemeen worden geveltuinen onderhouden door de bewoners of winkeliers zelf. Veel gemeenten helpen wel een handje door de bestrating weg te halen, een stenen bandje aan te leggen en aarde te leveren.

Naast dat geveltuinen snel een groen straatbeeld opleveren hebben ze ook nog vele andere voordelen. Zo nemen planten CO2 op en zorgen daarmee voor een schonere lucht. De beplanting helpt bij het verkoelen van de omgeving. Tevens zorgen bladhoudende klimplanten en hoge struiken voor extra isolatie. Daardoor houdt in de zomer de geveltuin het huis koel en in de winter houdt het de binnenwarmte vast. Tot slot dragen ze bij aan de biodiversiteit in de stedelijke omgeving. Door het plaatsen van bloeiende beplanting worden insecten als bijen en vlinders voorzien van voldoende voeding.

Soorten beplanting

Bij de keuze van beplanting moeten de volgende uitgangspunten in acht worden genomen:

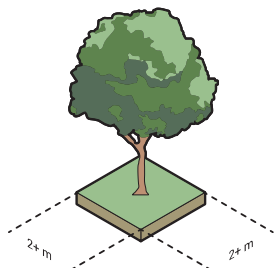
- Zoveel mogelijk gebiedseigen;
- Levert een bijdrage aan de vergroting van de biodiversiteit;
- Kleurrijk en bloeiend in de verschillende seizoenen;
- Wintergroen;
- Heeft beperkt onderhoud nodig;
- Is duurzaam gekweekt.

Bouwstenen voor vergroening

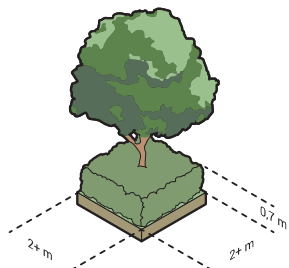
Groene boomvakken

- Snel groen resultaat;
- Beheer kan ook door bewoners / ondernemers;
- Verschillende invullingen mogelijk;
- Afwatering richting boomvakken is gunstig voor de ontwikkeling van de bomen en helpt tegen wateroverlast.

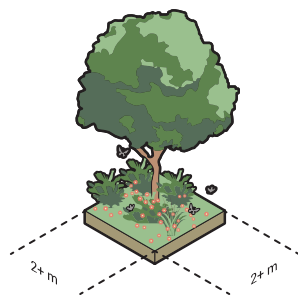
Gras

Haag / onderbeplanting

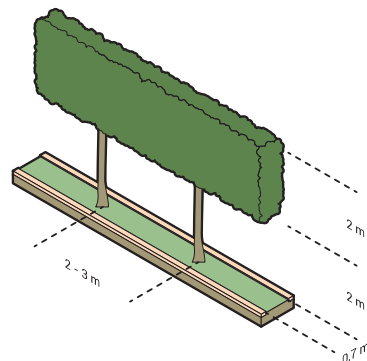

Vlinder- en bijendylle

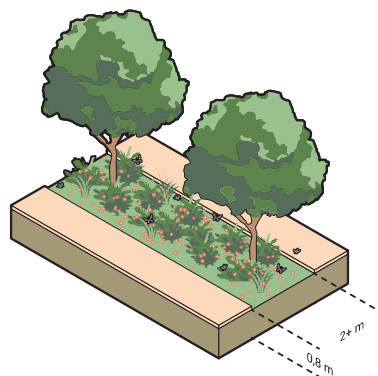
Leibomen

- Nemen relatief weinig ruimte in beslag;
- Past goed bij de dorps uitstraling;
- Aanwezig leilindes zijn vrij makkelijk te verplaatsen.

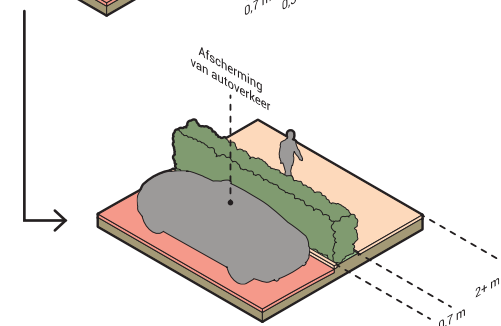
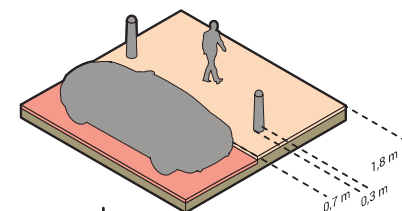
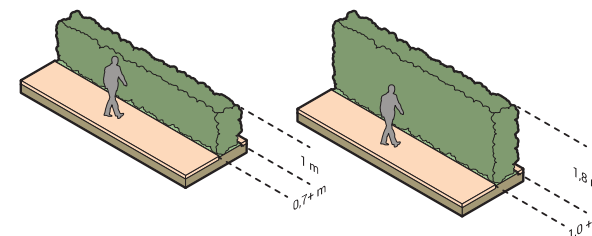
Idylles (bijenlint)

- Goed voor de biodiversiteit;
- Toepasbaar in groenstroken en grasvelden;
- Bloeiende beplanting zorgt voor een aantrekkelijk straatbeeld.

Hagen

- Snel groen resultaat;
- Zowel laag als hoog uitvoerbaar;
- Nemen relatief weinig ruimte in beslag;
- Toepasbaar in plaats van paaltjes;
- Zorgt voor afscherming van autoverkeer en demping van geluid.

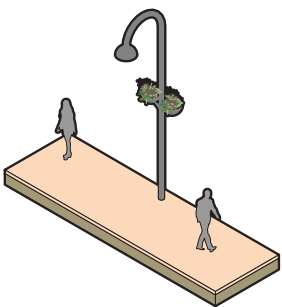
Plantvakken

- Makkelijk toepasbaar waar restruimte aanwezig is (zoals op hoeken of bij brede trottoirs);
- Goed voor de biodiversiteit;
- Toepassen van onderhoudsarme planten;
- Beplanting direct in volle grond;
- Combinatie met zitgelegenheid door hoge rand.

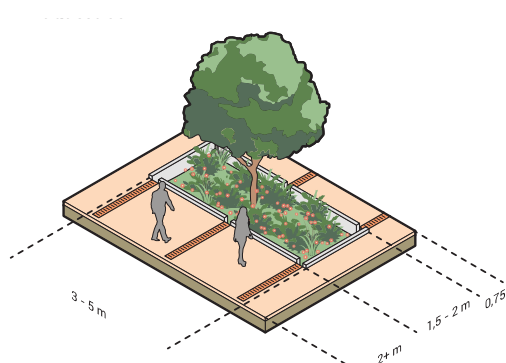
Hanging baskets

- Snel groen resultaat;
- Geschikt voor lichtmasten, lantaarnpalen en muren;
- Groot aanbod aan beplanting toepasbaar.

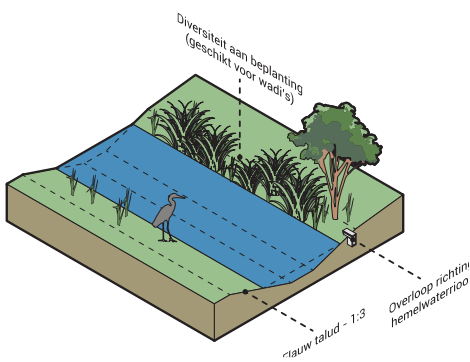
Infiltratiestrook

- Goed voor biodiversiteit;
- Goed tegen wateroverlast;
- Let op een geschikte selectie van planten;
- Afwatering richting infiltratiestrook door middel van openingen in de banden om de strook.

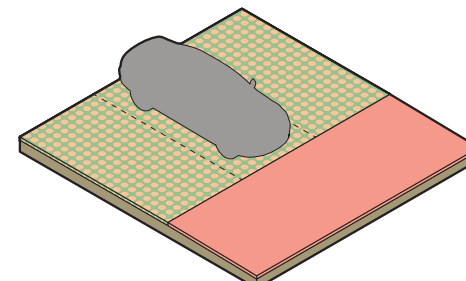
Wadi

- Goed tegen wateroverlast;
- Tijdelijke buffer-voorziening voor hemelwater;
- Goed voor biodiversiteit;
- Diversiteit aan beplanting (nat en droog).

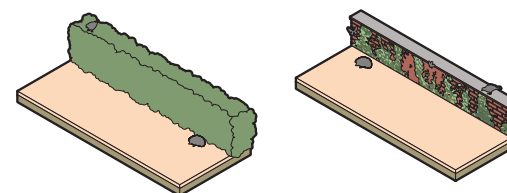
Half-open verharding

- Waterdoorlatend;
- Goed tegen hittestress;
- Toepasbaar voor parkeerplaatsen.

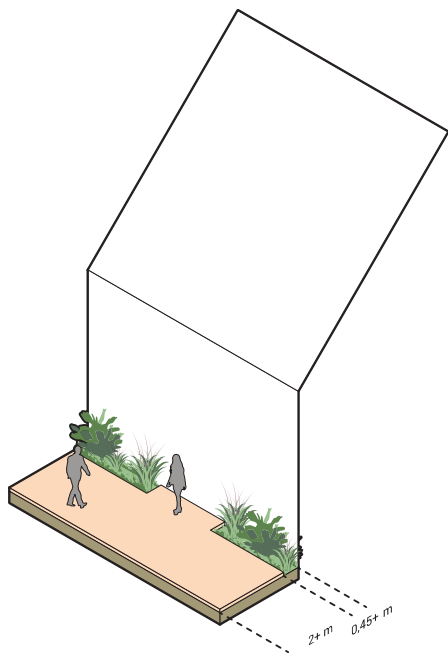
Dichte groene hagen en wildernismuren

- Dichte hagen zijn gewilde plekken voor zangvogels, insecten en kleine zoogdieren;
- Wildernis muur is een 'slordig' gestapelde muur met gaten en spleten die gebruikt worden als schuilplek of foerageerplek;
- Toepasbaar als erfafscheiding en afscherming van parkeerpockets.

Geveltuinen

- Snel groen resultaat;
- Beheer kan ook door bewoners/ondernemers;
- Verschillende invullingen mogelijk en kan goed worden gecombineerd met gevelbegroeiing;
- Afwatering naar geveltuintje helpt tegen wateroverlast.

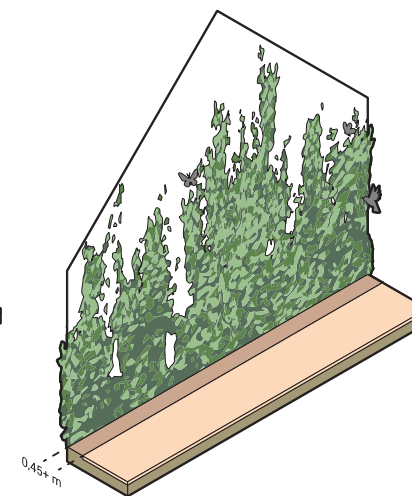
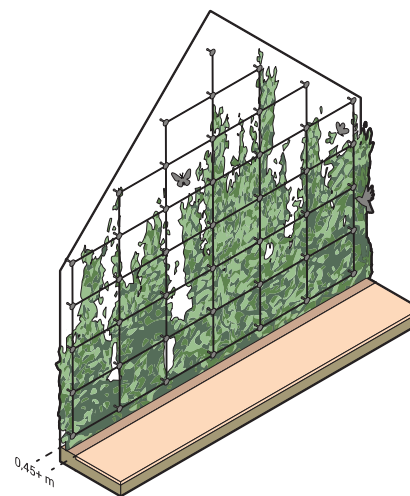
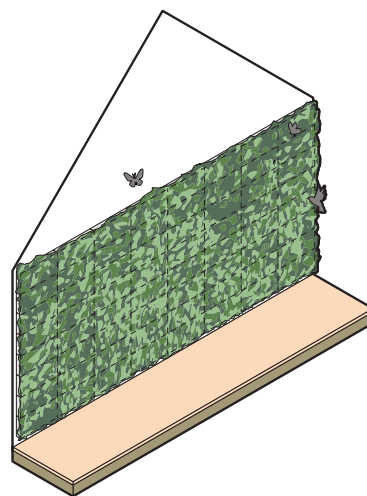

Groene gevels

- Goed tegen opwarming van de ruimte;
- Goed voor biodiversiteit;
- Verschillende vormen van toepassing mogelijk.

Modulaire groene gevels

- Indrukwekkend en divers gevellandschap;
- Meest ambitieuze vorm;
- Vergt vaak een bevoeiingssysteem.

Klimplanten op constructie

- Constructie van licht raamwerk van draad of hout;
- Voorkomt dat planten zich aan de gevel hechten;
- Strook grond voor worteling van planten.

Zelfhechtende klimplanten

- Meest eenvoudige vorm;
- Naast strook grond voor worteling van planten geen verder voorzieningen nodig;
- Toepassen van klimmers die geen schade aanbrengen aan het gevelmateriaal en kozijnen.

Bronnenlijst

Voor het opstellen van dit document de volgende bronnen zijn geraadpleegd.

Websites

<https://www.openstreetmap.org/copyright>
<https://haxo.nl/>
<http://www.bgsv.nl/bgsv-is-een-bureau-voor-stedenbouw>
<https://entreevert.nl/hanging-baskets/>
<https://www.greentocolour.com/>
<https://www.panache-straatmeubilair.be/>

Literatuur

Ir. Margareth E.C.M. Hop (2011)
Vaste planten in openbaar groen
Als PDF verkrijgbaar op: <https://edepot.wur.nl/164009>

Inspiratiedocument Bels Lijntje-materieel (IDEA / MTD)

Fotografie

Nanda Sluijsmans
<http://nandasluijsmans.nl/referenties/>

<https://www.doelbeelden.nl/nl>

